

Gorenjski Glas

PETEK, 7. APRILA 2023

LETO LXXVI, ŠT. 28, CENA 2,50 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Veselo sporočilo velike noči

Časi niso vedno in za vsakogar prijetni. Za marsikoga so težki, vendar to ni razlog, da bi opustili upanje in veselje zamenjali z malodušjem.

JOŽE KOŠNJEK

Prepričan sem, da bo za večino od nas prihajajoča velikonočna nedelja poseben dan. Že od časov zgodnjega krščanstva naprej je praznik spomin na Kristusovo trpljenje na veliki petek, na križanje in na njegovo vstajenje v nedeljskem jutru. Sporočilo praznika ni le v tem, da je Kristus vstal, ampak predvsem v vstajenskem dokazu, da je življenje močnejše od smrti in da morata zato človeka voditi veselje do življenja in upanje, da je mogoče premagati tudi najhujše težave. Seveda v medsebojnem

spoštovanju in sodelovanju, v upoštevanju kulture življenja, in ne smrti.

Ali niso lep dokaz, da to zmoremo, popoldnevi velike sobote, ko sosedje sku-

ki ga objavljamo v današnjem Gorenjskem glasu, dejal predsednik Slovenske škofovske konference dr. Andrej Saje. Resnično ga je preveč. Premagali ga

»Velika noč je slavje življenja. Vsem voščim veselo veliko noč!« v pogovoru na strani 15 pravi novomeški škof in predsednik Slovenske škofovske konference dr. Andrej Saje.

paj k vaškim kapelicam ali cerkvam nesemo blagoslovit velikonočna jedila, in velikonočna jutra, ko družine, znanci skupaj sedemo k velikonočnemu zajtrku.

Med nami je še vedno preveč egoizma, je v pogovoru,

bomo, če bomo v svoja ravnanja vnesli več kulture, več tolerance do drugačnih po narodnosti, navadah in veri in več spoštovanja do vsega, kar nas obdaja. Še posebej do človekovega življenja in njegovega dostojanstva.

Velika noč je praznik upanja in veselja, čas za družino in druženje. / Foto: Tina Dokl

Stanovanja za starejše že gradijo

Nepremičninski sklad bo uredil stanovanjski objekt z desetimi novimi najemniškimi stanovanji, prilagojenimi starejšim.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Nepremičninski sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja bo v stavbi na Kranjski cesti 4 v Radovljici, kjer je do pred nekaj leti delovala gostilna Kozolec in kjer je imela svoje prostore tudi občinska zveza društev upokojencev, uredil stanovanja, prilagojena starejšim.

Gradbena dela so se začela v marcu, njihov zaključek pa je predviden konec leta 2023. V okviru projekta bo

v večstanovanjskem objektu zagotovljenih deset javnih najemnih stanovanj, v katera se bodo upravičenci lahko vselili v začetku leta 2024. Kot so pojasnili, v objektu s skupno površino nekaj več kot sedemsto kvadratnih metrov načrtujejo ureditev desetih namenskih najemnih stanovanj za upokojence in druge starejše. Stanovanja bodo velika od 40 do 72 kvadratnih metrov ter prilagojena bivanju starejših.

► 2. stran

V objektu načrtujejo ureditev desetih namenskih najemnih stanovanj, prilagojenih bivanju starejših.

AZU.si
ELEKTRIČNA
KOLESA

AKCIJA!!
750Wh

AZU d.o.o., Poslovna cona A53, 4208 SENČUR

Priloga: jeseniške novice

Želimo vam prijetne velikonočne praznike!

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

I FEEL LOVENIA

RADOVLJICA
15. & 16. APRIL 2023
WWW.RADOLCA.SI

10. festival čokolade

QR code

AKTUALNO

Z osebno izkaznico v lekarno in k zdravniku

Z začetkom aprila je mogoče z novo biometrično osebno izkaznico obiskati zdravnika, lekarno in druge zdravstvene izvajalce, kot to velja za zdravstveno izkaznico.

2

AKTUALNO

Dobri obeti za poletno sezono

Velikonočni prazniki so tudi napoved za poletno turistično sezono. Če gre soditi po obisku Bleda, Kranjske Gore in Bohinja, so obeti za poletje spodbudni.

3

GORENJSKA

Pogodba za šestsedežnico

Pred kratkim je družba Velika planina z izbranim izvajalcem, podjetjem Leitner, in s partnerskim podjetjem RIKO podpisala pogodbo za izgradnjo nove šestsedežnice.

5

GG+

Besednjak tokrat bolj oseben

V dvorani Kina Žiri so predstavili novo knjigo Mihe Nagliča, ki jo je poimenoval Mihatov besednjak in je neke vrste nadaljevanje njegovega Žirovskega besednjaka.

16

VREME

Danes bo zjutraj jasno, nato se bo oblačnost povečala. Jutri in v nedeljo bo pretežno oblačno s krajevnimi padavinami.

1/12 °C

jutri: oblačno s padavinami

VSAK PRVI IN TRETJI PETEK V MESECU

Kupon za brezplačni mali oglas

Brezplačen je mali oglas z besedilom do 80 znakov. Ugodnost velja samo za naročnike časopisa Gorenjski glas. Kuponi so veljavni pol leta. Mali oglas brez kupona zaračunavamo po ceniku, z 20 % popustom za naročnike. Kupon ni veljaven za objavo pod šifro ali z navedbo: naslov v oglašnem oddelku. **Brezplačnega malega oglasa ne morejo uveljavljati pravne osebe (tudi s. p.).** Oglase sprejemamo na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, po telefonu 04/201 42 47 ali po e-pošti malioglas@g-glas.si; za torkovo številko Gorenjskega glasa do petka do 14. ure in za petkovo številko do srede do 14. ure. V malooglasnem oddelku smo vam na razpolago v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 8. do 15. ure, v sredo od 8. do 16. ure.

MALI OGLAS

april 1/23

Naročam objavo malega oglasa z naslednjim besedilom:

- prodam kupim oddam najamem
 podarim iščem nudim zamenjam

RUBRIKA:

Vsebina:

Tel.: ___ / ___ - ___ - ___

Nečitljivih kuponov
ne objavljamo.

Mobitel: ___ / ___ - ___ - ___

Ime, priimek in naslov naročnika časopisa:

Darilo

izžrebanemu naročniku časopisa

Gorenjski Glas

Knjigo prejme MIHA BANIČ iz Gorenje vasi.

Stanovanje za starejše
že gradijo

1. stran

Stavba bo imela dvigalo in prilagojene dostope, stanovanja pa kopalnice s kado za prhanje. Uporabnikom bo na voljo tudi 14 zunanjih parkirišč.

Kot so pojasnili, je sklad na razpisu ministrstva za okolje in prostor za projekt pridobil nekaj več kot pol milijona evrov, kar predstavlja 36 odstotkov celotne vrednosti investicije. Zaključek projekta je predviden v prihodnjem letu.

Kot so še poudarili na nepremičninskem skladu, bodo nova stanovanja upravičencem oddana v okviru javnega razpisa in po neprofitni najemnici, s čimer bo investicija prispevala k dostopnosti primernih stanovanj za starejše v Sloveniji,

na radovljiški občinski upravi pa dodajajo, a bo razpis pripravljen v sodelovanju z občino ter da bodo pri dodelitvah stanovanj imeli prednost občani Radovljice.

V preteklosti je bila lastnica tretjinskega deleža stavbe tudi Občina Radovljica, ki pa je svoj delež pred nekaj leti prodala Nepremičninskemu skladu. Prostore za upokojeince je občina zagotovila v objektu ob nekdanji knjižnici, streho balinišča, ki so ga prav tako uporabljali predvsem upokojeinci, pa predstavila nad balinišče v starem športnem parku v središču mesta.

Nepremičninski sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja ima po vsej Sloveniji v lasti 3232 najemnih stanovanj za upokojeince in druge starejše.

Z novo osebno izkaznico
v lekarno in do zdravnika

Z začetkom aprila je mogoče z novo biometrično osebno izkaznico obiskati zdravnika, lekarnarje in druge zdravstvene izvajalce na enak način, kot to velja za zdravstveno izkaznico.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – Nove osebne izkaznice, ki jih upravne enote izdajajo od 28. marca 2022 dalje, so biometrične (posnetek obraza, dva prstna odtisa) in elektronske (kvalificirano digitalno potrdilo) za starejše od 12 let. »Taka osebna izkaznica omogoča tudi dostop do podatkov zdravstvenega zavarovanja in se ob uveljavljanju pravic iz tega naslova lahko enakovredno uporablja kot kartica zdravstvenega zavarovanja pri vseh izvajalcih zdravstvenih storitev. Bere se z obstoječimi čitalniki kartic,« je pojasnila Romana Rakovec, direktorica Gorenjskih lekarn, kjer so prejšnji pe-

Z začetkom tega tedna imajo vse enote Gorenjskih lekarn že nameščeno verzijo za branje novih osebnih izkaznic.

tek v Lekarni Kranj dobili testno verzijo programa in po dveh poskusih jim je že uspelo prebrati tudi osebno izkaznico. »Se je pa v soboto zadeva malce porušila in imeli smo hude težave z delovanjem informacijskega sistema. Razlog so bile nove

V Osnovnem zdravstvu Gorenjske in Gorenjskih lekarnah pacientom priporočajo, da imajo pri sebi še vedno tudi kartico ZZZS. / Foto: Tina Dokl

knjižnice podatkov, ki jih je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) dal na razpolago ravno z namenom testiranja branja novih osebnih izkaznic. Napaka se je čez dan odpravila in trenutno zadeva teče brez težav.«

Z začetkom tega tedna imajo vse enote Gorenjskih lekarn že nameščeno verzijo branja novih osebnih izkaznic. Kot je še pojasnila Rakovec: »Ker je zadeva nova, delovati pa mora na starih čitalnikih (novih namreč ni), je realno pričakovati še kakšne zaplete in

težave. Zato priporočam, da imajo pacienti še vedno s seboj staro kartico zdravstvenega zavarovanja, če slučajno ne bi šlo z osebno. Treba pa je upoštevati tudi, da branje z novimi osebnimi izkaznicami ni in tudi ne bo možno za otroke oziroma tiste, ki so bili ob izdaji nove osebne izkaznice stari do 12 let.«

Prihodnji teden tudi k
zdravniku

Programske hiše, s katerimi sodeluje Osnovno zdravstvo Gorenjske (OZG), pripravljajo posodobitve

oziroma prilagoditve informacijskega sistema. »Te bodo predvidoma v prihodnjem tednu pripravljene oziroma v uporabi in bodo lahko naši pacienti tudi z novo biometrično osebno izkaznico nemoteno obiskali zdravnika,« je sporočila Sergeja Valjavec, predstavnica za odnose z javnostmi v OZG, kjer prav tako dodajajo: »Bi pa v izogib začetnim težavam pri uvajanju novosti, prehod bo postopen, še vedno priporočali, da imajo uporabniki storitev v prihodnje s seboj tudi kartico ZZZS.«

Na Orehku civilna iniciativa in peticija

SIMON ŠUBIC

Kranj – Na Orehku, kjer so pred dnevi izvedeli za predlog prestavitve trase po novem dvotirne železniške proge pod zemljo skozi vas, so ustanovili civilno iniciativo, ki je v torek začela zbirati podpise pod spletno peticijo

proti rušenju vasi Orehek in šolske lipe, podpise pod pisno verzijo peticije pa zbira tudi na terenu, med drugim tudi v kavarni Cukr in gostilni Rekar. Do včeraj dopoldne so pod njo zbrali okoli 790 podpisov. Z Mestne občine Kranj (MOK) pa so včeraj poslali vabilo za

občane na predstavitev načrtovanih posegov na območju Orehka, ki bo v stavbi MOK potekala 12. aprila ob 17. uri v sejni sobi 15. Na predstavitvi bodo sodelovali predstavniki ministrstva za naravne vire in prostor, direktorice za infrastrukturo in DRI upravljanje investicij. Kot so

zapisali, je namen predstavitve, »da občani prejmejo pravilne informacije glede umeščanja trase železniške proge na območju Orehka«. V Krajevni skupnosti Orehek - Drulovka po naših informacijah sicer predlagajo, da bi predstavitev potekala na Osnovni šoli Orehek.

Razpis za okrepitev letov

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Ljubljana – Po tem, ko je ministrstvo za infrastrukturo v Bruslju dobilo zeleno luč za triletni program subvencioniranja letalskih povezav, je v torek objavilo razpis za večjo letalsko povezanost Slovenije. Program, ki ga je pripravilo skupaj z

ministrstvom za gospodarstvo, predvideva subvencioniranje petdeset odstotkov letalskih pristojbin za prevoznike, ki bodo vzpostavili polete na razpisanih povezavah (na letališčih Ljubljana, Maribor in Portorož). Letno bo na voljo 5,6 milijona evrov, na prvem prednostnem seznamu pa

je deset prog – štiri za polete na končno destinacijo (Bruselj, Skopje, Praga in Berlin), šest pa za polete na letališča, od koder bodo lahko potniki nadaljevali pot, to so Dunaj, København, Atene, Madrid, Amsterdam in Helsinki. Če bo po prvem krogu ostalo še kaj razpoložljivih sredstev,

bodo razpisane subvencije za povezave z Rimom, Stockholmom, Oslo, Barcelono, Lizbono, Prištino in Parizom, tretji krog pa predvideva subvencioniranje povezav z vsemi destinacijami na ozemlju skupnega evropskega zračnega prostora, kamor spadajo države Evropske unije, Norveška in Islandija ter Albanija, Bosna in Hercegovina, Severna Makedonija, Črna gora, Srbija in Kosovo.

V Naklem sadili medovite rastline

SUZANA P. KOVAČIČ

Naklo – »Čebelarji se zelo dobro zavedamo pomembnosti ohranjanja čistega in zdravega okolja, saj že vsaka najmanjša sprememba v njem lahko zelo

sajenje medovitih rastlin v okviru sodelovanja z Občino Naklo, Čebelarstvo zvezo Slovenije (ČZS) in KUD Lik Naklo. Številni člani društva in občani smo podpirali predloge ČZS, sadili posamezna semena in drevesa, prav

Pridružili so se Dnevu sajenja medovitih rastlin.

/ Foto: Janez Markič

hitro vpliva na naravo, kar med prvimi občutijo čebele in drugi oprasovalci,« je poudaril Janez Markič, predsednik Čebelarstva društva (ČD) Naklo, ki se je pridružilo projektu Dan sajenja medovitih rastlin. »Kot društvo že dolga leta spodbujamo

tako smo Občino Naklo prosili, da svoje parkovne površine pokosijo, ko rože odcvetijo.« Ob nedavnem Dnevu sajenja medovitih rastlin je ČD Naklo 225 sadik razdelilo med člane, simbolno so nekaj sadik podarili tudi županu Ivanu Megliču.

Iščejo direktorja uprave

URŠKA PETERNEL

Jesenice – Občina Jesenice je objavila razpis za izbiro direktorja občinske uprave. Novi jeseniški župan Peter Bohinec se je namreč ob prevzemu funkcije zahvalil dotedanjemu direktorju

Gregorju Hudriču in februarja za vršilko dolžnosti direktorja občinske uprave imenoval Vero Djurić Drozdek, vodjo oddelka za gospodarstvo. Kandidati morajo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev poslati do 12. aprila.

Pišem županu

Jesenice – Na spletni strani Občine Jesenice so pred kratkim odprli novo rubriko, imenovano Pišem županu. Kot so pojasnili, je to eden od načinov, prek katerih je župan dosegljiv vsem, ki bi mu želeli zastaviti kakšno vprašanje oziroma mu prenesti kakšno pobudo, pohvalo ali kritiko. »Od neposrednega elektronskega sporočila se razlikuje v tem, da lahko avtor sporočila izbere možnost, da se njegova objava in odgovor nanjo objavita javno. Pri tem vabimo k spoštljivi komunikaciji, saj objave, ki bodo vsebovale žaljivo, sovražno ali na drug način neprimerno vsebino, ne bodo obravnavane,« so poudarili v kabinetu župana.

Ukinitev obvezne uporabe mask v bolnišnici

Jesenice – V Splošni bolnišnici Jesenice so ukinili obvezno uporabo zaščitnih mask v prostorih bolnišnice. Kot so povedali, pa je zaščitno masko še vedno treba nositi ob znakih respiratorne okužbe, prav tako jo priporočajo ob obisku starejših ter kroničnih bolnikov.

Ob današnjem dnevu zdravja

Kranj – Tema letošnjega svetovnega dneva zdravja je Zdravje za vse. Center za krepitev zdravja v Zdravstvenem domu Kranj bo obiskovalcem danes, v petek, 7. aprila, med 9. in 12. uro v avli zdravstvenega doma pripravil stojnico, na kateri bodo predstavljali vsebine za krepitev zdravega življenjskega sloga in posredovali ključne informacije, kje pridobiti pomembna znanja in podporo. Dneve za krepitev zdravja bodo pripravili v prihodnjih mesecih v vseh občinskih območjih enote Kranj.

Ne bodo preganjali, usmerjali pa

V Bohinju pripravljajo tako imenovani akcijski načrt za upravljanje obiskovalcev v destinaciji s poudarkom na območju Bohinjskega jezera z okolico. Obiskovalce želijo usmerjati na način, da bo doživetje obiska v Bohinju čim prijetnejše, obisk turistov in dnevnih obiskovalcev pa ne preveč obremenjuje okolje in ljudi, ki živijo v njem.

MARJANA AHAČIČ

Bohinjska Bistrica – Sklede Bohinjskega jezera predstavlja privlačno območje za različne uporabnike prostora. To je še izrazitejše v zadnjih letih, ko je tudi zaradi vpliva podnebnih sprememb opazen trend vse večjih pritiskov na gorska območja, zlasti v poletnih mesecih, ugotavlja tudi študija, ki so jo pripravili v Bohinju, da jo uporabijo kot strokovno podlago za pripravo akcijskega načrta upravljanja obiskovalcev.

Študija ugotavlja, da se na območju prepletajo številne prostoračasne aktivnosti uporabnikov oziroma obiskovalcev prostora. Pripravljavci, podjetje ZaVita svetovanja, ocenjujejo, da nosilna zmogljivost območja skleda Bohinjskega jezera ob optimalni prostorski in časovni razporeditvi ter enakomerni razporeditvi po prostoračasnih aktivnostih znaša 12.800 obiskovalcev na dan, skupaj s tako imenovanim

razbremenilnim potencialom maksimalno 15.790.

Nosilna zmogljivost prostora v konicah presežena

Trenutno stanje ob najvišjih konicah v sezoni znaša 14 tisoč obiskovalcev dnevno na območju skleda Bohinjskega jezera oziroma 26 tisoč na območju občine Bohinj, so ugotovili na podlagi podatkov, ki so na voljo. Ugotavljajo, da primerjava ob obhodu kaže na preseganje nosilne zmogljivosti prostora, ob tem pa razporeditev glede na čas, prostor in aktivnosti ni enakomerna. »Trenutno ozka grla predstavljajo križanja obiskovalcev, ki do območja dostopajo oziroma se znotraj njega zaradi izvajanja prostoračasnih dejavnosti premikajo, ter neorganiziranost oziroma pomanjkanje usmerjanja,« ugotavljajo.

Trendu rasti obiskovalcev sledi tudi naraščajoč trend nastanitvenih zmogljivosti, pri čemer strokovnjaki

posebej poudarjajo razmerje med nastanitvenimi zmogljivostmi in lokalnim prebivalstvom v posameznih naseljih: Ukanc, ki je lociran v

prostora, zaželenem načinu mobilnosti ter dvigovanja okoljske zavesti.

Prepričani so tudi, da bi bilo treba doseči konsenz

Posebej poudarjajo razmerje med nastanitvenimi zmogljivostmi in lokalnim prebivalstvom v posameznih naseljih: Ukanc, ki je lociran v skledi Bohinjskega jezera, ima na primer 21,2 nastanitvene zmogljivosti na prebivalca, Bohinjska Bistrica pa zgolj 1,4.

skledi Bohinjskega jezera, ima na primer 21,2 nastanitvene zmogljivosti na prebivalca, Bohinjska Bistrica pa zgolj 1,4.

glede usmerjanja razvoja prihodnjih nastanitvenih obratov, nujni so usklajevanje različnih interesov in spoštovanje zakonskih okvirjev in seveda nadaljevanje pristopov trajnostne mobilnosti.

Občinski svet Občine Bohinj se je s študijo seznanil na zadnji seji prejšnji četrtlet. Svetniki so se strinjali, da občina ob upoštevanju ugotovitev iz študije pristop k pripravi akcijskega načrta in konkretnih izvedbenih ukrepov za usmerjanje obiskovalcev.

Informiranje, usmerjanje in dvigovanje okoljske zavesti

V prihodnje je treba aktivno pristopiti k omilitvenim ukrepom na področju ozkih grl, so prepričani v Bohinju, pripravljavci študije pa predlagajo predvsem oblikovanje ukrepov v smislu usmerjanja in informiranja o možnostih doživljanja

Danes sklepni večer Tedna drame

S sklepno slovesnostjo in podelitvijo festivalskih nagrad se bo danes zvečer končal 53. Teden slovenske drame. Odlične uprizoritve so privabile številne gledalce, kvaliteten program tudi za strokovno javnost.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Danes zvečer se bo v Prešernovem gledališču s sklepno slovesnostjo zaključil letošnji, že 53. Teden slovenske drame. Zvečer bomo izvedeli, kdo bodo letošnje prejemnice oziroma prejemniki nagrade Slavka Gruma za najboljše novo dramsko besedilo, nagrade za mladega dramatika oziroma dramatičarke in Grün-Filipičevega priznanja za dosežke v dramaturgiji. Podelili bodo tudi pet nagrad 53. Tedna slovenske drame.

V dvanajstih festivalskih dneh se je zvrstilo prav toliko uprizoritev, ki jih je selektor Rok Bozovičar izbral v tekmovalni in spremljevalni program. Zanimiv in raznolik program v je gledališče privabil veliko gledalcev, saj je bila večina predstav razprodana, letošnja dobrodošla posebnost pa je bila tudi

Utrinek s strokovnega srečanja Dramatika manjših evropskih jezikov. / Foto: Maša Pirč

ta, da so bile prav vse uprizoritve, sicer na različnih prireditvah, ampak vendarle na ogled v Kranju.

Širšemu občinstvu je letošnji festival ponudil tudi nekaj glasbenih dogodkov, zvrstilo pa se je tudi več dogodkov, namenjenih strokovni javnosti. Eden

pomembnejših je bilo zagotoveno poskusno srečanje za razvoj projekta Dramatike manjših evropskih jezikov, ki nastaja pri Evropski gledališki konvenciji (European Theatre Convention), katere član je tudi Prešernovo gledališče. Udeleženci strokovnega srečanja iz Srbije,

Nizozemske, Slovaške, Češke, Estonije, Ukrajine, Severne Makedonije, Bolgarije, Grčije, Baskije, z Malte in od drugod so obravnavali vprašanja, ki zadevajo ustvarjanje in uprizorjanje dramatike, predvsem pa prevajanje in uprizorjanje zunaj državnih meja.

Pogodba za šestsežnico

Pred kratkim je družba Velika planina v prostorih Občine Kamnik z izbranim izvajalcem, podjetjem Leitner, in s partnerskim podjetjem Riko podpisala pogodbo za izgradnjo nove šestsežnice na Veliki planini, ki bo v primerjavi s sedanjo dvosežnico predstavljala hitrejši, varnejši, bolj trajnosten in obiskovalcem prijaznejši dostop do vrha planine.

MAŠA LIKOSAR

Kamnik – Kot je ob podpisu pogodbe spomnil Tomaž Štefe, direktor družbe Velika planina, ki je svoj mandat nastopil v juliju 2022, se je prva faza projekta zgodila v letu 2022 z uspešno prijavo na razpis ministrstva za gospodarstvo in pridobitvijo pravice do subvencije iz državnih in evropskih sredstev za izgradnjo šestsežnice v višini približno sedem milijonov evrov. Druga faza se je zaključila s pridobitvijo gradbenega dovoljenja januarja letos. »S podpisom pogodbe se zaključuje proces izbora dobavitelja opreme in gradbenih del, začenja pa se proces izdelave, dobave, montaže in gradnje sedežnice na ključ,« je dodal, ob tem pa se zahvalil projektni ekipi, predsedniku Nadzornega sveta Urošu Raku, ki je bil gonilna sila, ter članom Tomažu Lahu in Mateju Humarju in njegovemu predhodniku Marku Anžurju.

Na javnem razpisu je bil izbran konzorcij podjetij Leitner in Riko. Predstavnik podjetja Leitner Franc Alain Furlani je o projektu povedal: »Spoštovali bomo roke in tudi določene tehnične

Po podpisu pogodbe za izgradnjo nove šestsežnice na Veliki planini / Foto: arhiv družbe Velika planina

prijeme, ki bodo takšni, da bodo specifični samo za Veliko planino. Spoštovali bomo okolje Velike planine

S podpisom pogodbe je družba Velika planina uradno začela projekt izgradnje nove sedežnice.

in v prostor umestili primerne elemente, ki bodo tehnično in po videzu sodile v to okolje.« Njegove besede je potrdil tudi direktor podjetja Riko Janez Škrabec: »Veseli

smo, da lahko sodelujemo s tako pomembnih podjetjem, kot je Leitner, in tudi z družbo Velika planina.«

Župan Občine Kamnik Matej Slapar je še poudaril izreden pomen nove sedežnice tako za njihovo občino in Veliko planino kot tudi za turizem in razvoj območja. »To je ena izmed večjih investicij, ki se bo zgodila v občini Kamnik v zadnjem obdobju,« je dejal. Hvaležen je, da so po vseh zapletenih postopkih javnega naročanja danes prišli do podpisa

pogodbe. »O sedežnici na Veliki planini je bilo veliko govora, o njej pa se govori že vsaj deset let, saj aktualni dvosežnici poteče obratovalno dovoljenje,« je povedal župan, ki verjame, da bo šestsežnica pomenila velik prispevek k trajnostnemu načinu prevoza. »Prepričam sem, da bo podjetje Leitner s partnerjem Riko v dobrega pol leta uredilo vrhunski objekt, ki bo kazal smer razvoja Velike planine in turizma v naših koncih,« je še poudaril.

Projekt štirih občin

V uporabo so predali prvi del kolesarske povezave od Kamnika do Ljubljane, urejene z namenom, da bi prebivalci tega območja avtomobile čim večkrat zamenjali s kolesom.

ANA JAGODIC DOLŽAN

Duplica – Gradnja je stekla lani, ideja za ureditev regionalne kolesarske povezave pa sega v leto 2017, ko so se občine Kamnik, Mengeš, Trzin in Ljubljana s projektom odločile kandidirati za

Cilj je sprememba potovalnih navad.

evropska sredstva v okviru programa Dogovor za razvoj regij, je povedala vodja projektne skupine Barbara Strajnar z Občine Kamnik, ki je prevzela vlogo koordinatorja. Gre za ureditev skoraj 14 kilometrov kolesarskih površin od Duplice do Črnuč, deloma na in ob vozišču, deloma ločeno od obstoječih prometnih tokov. V

Kamniškemu županu Mateju Slaparju so se pri odprtju nove kolesarske poti pridružili poslanec Matej Tonin ter župana Peter Ložar (Trzin) in Bogo Ropotar (Mengeš).

/ Foto: Ana Jagodic Dolžan

kamniški občini je bila večinoma zgrajena dvosmerna kolesarska pot, široka štiri metre, ki poteka vzporedno z regionalno cesto do krožišča v Mengšu. Tam se bo

nadaljevala vzdolž Slovenske ceste, ko se bo zaključila njena preureditev, nato pa gre trasa povezave skozi naselje Loka pri Mengšu proti Trzinu in po tamkajšnji

industrijski coni do Ljubljane, kjer kolesarji lahko nadaljujejo pot po povezavi skozi Črnuče.

»Prebivalce vseh štirih občin spodbujamo, da avto čim večkrat pustijo doma ter se na delo, v šolo ali po opravkih odpeljejo s kolesom,« je pojasnila Strajnarjeva. »Cilj je sprememba potovalnih navad,« je dejal župan Matej Slapar ter ob tem spomnil tudi na možnost parkiranja na železniškem postajališču Kamnik Graben in nadaljevanja vožnje s sodobnim Stadlerjevim vlakom.

Župan Bogo Ropotar je izrazil upanje, da se bodo kolesarji skozi središče Mengša lahko peljali proti koncu maja, ter poleg dobrega sodelovanja poudaril pomen zagotavljanja varnosti. Med uporabniki pridobitve župani vidijo tako dnevne migrante kot rekreativce in turiste. Občina Kamnik je v okviru projekta, ki je vreden okoli 2,5 milijona evrov, na Duplici uredila tudi počivališče z gugalnico, v delu ob regionalni cesti pa je bila zasajena vegetacija.

V SPOMIN

Štefan Žargi

(1948–2023)

Pretekli teden so na škofjeloškem pokopališču pokopali leta 1948 rojenega Štefana Žargija iz Škofje Loke, ki je bil v Gorenjskem glasu zaposlen 24 let. Med nas je prišel 1. septembra leta 1986, ko ga je tedanji časopisni svet imenoval za direktorja in glavnega urednika. Pripovedoval je, da je bilo časnikarsko in uredniško delo njegova skrita želja, čeprav je tudi v pedagoškem poklicu zelo užival in uspeval. Uveljavil se je tudi v občinski politiki v Škofji Loki, ki je bila vmesna postaja do vstopa v Gorenjski glas, kjer je bil najprej direktor, nato novinar, zadolžen za poročanje iz tedanjih občin Škofja Loka, Gorenja vas - Poljane, Železniki in Žiri. Zadnja leta do upokojitve konec leta 2010 je bil urednik gospodarske rubrike.

Štefan je bil družbeno aktiven človek. Poklicno in kasneje nepoklicno ga je zanimala politika. Zaradi naravoslovno usmerjene izobrazbe je bil razumljivo navdušen nad novostmi, ki jih je sodobni čas prinašal tudi v novinarstvo in izdajanje časopisov. Zagovarjal je neodvisno, informativno in do družbenih dogajanj nepristransko držo Gorenjskega glasa, ki je v kasnejših letih postala stalnica našega dela. Ob 50-letnici časopisa Gorenjski glas oktobra leta 1997 je zapisal, da je bila odločitev kolektiva, da Gorenjski glas kot prvi časopis v Sloveniji sam prevzame ustanoviteljske in izdajateljske pravice in dolžnosti ter se tako – ob iz leta v leto bolj hirajočih občinskih subvencijah – postavi na svoje noge, ena od ključnih v zgodovini časopisa.

Štefana Žargija je spremljala strast do letenja. Bil je jadralni in motorni pilot, ki se je zavzemal za obstoj in razvoj Alpskega letalskega centra v Lescah. Spominjam se, kako nas je med enim od srečanj na leškem letališču povabil v jadralno letalo na jadranje nad Gorenjsko. Za večino od nas je bil to prvi let z jadralcem.

Spoštovani Štefan, hvala za leta, ki smo jih preživeli skupaj. Hvala za prispevek, ki si ga dal Gorenjskemu glasu. Tvojim domačim izrekamo iskreno sožalje, tebi pa mir in počitek v domači zemlji!

Jože Košnjek v imenu sodelavcev Gorenjskega glasa

Častim pol litra

NIKA TOPORIŠ

Ljubljana – S ponedeljkom se je začela študentska krvodajalska akcija Častim pol litra, ki se pod okriljem Študentske organizacije Slovenije (ŠOS) izvaja že več kot desetletje. V sodelovanju s študentskimi organizacijami univerz, študentskimi klubi in Zvezo študentskih klubov Slovenije bo spomladanska akcija, v okviru katere so vabljeni vsi študenti, ki lahko darujejo kri, potekala do konca aprila po

različnih krajih po Sloveniji. Kot so še sporočili, bo akcija tokrat potekala v prilagojeni obliki, kar pomeni, da se bo na odvzem krvi treba predhodno telefonsko prijaviti. Termini in lokacije darovanja so objavljeni na spletni strani ŠOS in Facebook strani Častim pol litra, če pa študentom predlagani termini ne ustrezajo, so vabljeni, da se kadarkoli zglašijo na območnih enotah Zavoda RS za transfuzijsko medicino, saj so potrebe po krvi velike.

Prostofer tudi v Mengšu

ANA JAGODIC DOLŽAN

Mengeš – V prostovoljski projekt, namenjen večji socialni vključenosti starejših, predvsem pa njihovih mobilnosti, je vključenih že več kot devetdeset občin, število prostoferjev sega čez 1200, uporabnikov pa je več kot 16.000. Občina Mengeš je aktivnosti za izvajanje prevozov oseb, ki

same ne morejo voziti, nimajo bližnjih, ki bi jim lahko nudili prevoz, niti nimajo možnosti uporabe javnega prevoza do zdravnikarja, v trgovino, lekarno in po drugih opravkih, zagnala to pomlad. Trenutno vabi k sodelovanju kandidate za prostovoljne voznike, ki bodo z občinskim avtomobilom vozili do Kamnika, Domžal in Ljubljane.

Ribno Alpine Hotel je 4-zvezdični hotel

Pred šestimi leti je Hotel Ribno dobil nove lastnike, družino domačinov, ki so si zadali, da bodo dotrajanemu hotelu dali novo podobo. Glavni cilj je bil umestitev zgradbe in njene vsebine v prečudovito naravno okolje, ki jo obdaja. Leta 2018 so pridobili certifikat Zero Waste Hotel in postali prvi hotel v Sloveniji s tem nazivom. Lani so prvi v Evropi pridobili še evropski Zero Waste po-

slovni certifikat, ki ga je podelila mednarodna komisija. Zelo radi imajo kolesarstvo in kolesarje, zato so se odločili, da bodo postali resort, ki nudi prav vse za nepozabne kolesarske počitnice. Vse skupaj (prenova, certifikat Zero Waste in kolesarstvo) je ob zadnjem ocenjevanju za višjo kategorizacijo zadostovalo, da je nekdanji Hotel Ribno, sedaj Ribno Alpine Hotel, ponovno postal štirikozvezdični hotel.

Vzemi si čas za nas

V študijskem letu 2022/2023 so se že tretje leto zapored združile tri višje strokovne šole (Višja šola za gostinstvo in turizem Maribor, Višja strokovna šola BIC Ljubljana in Višja strokovna šola za gostinstvo, velnes in turizem Bled) z namenom nadaljevanja uspešnega solidarnostnega projekta z naslovom Vzemi si čas za nas.

Namen projekta je ozavestiti širšo javnost o pomenu turističnih delavcev, ki pogosto nimajo stika z gosti, a so za izvajanje dejavnosti kljub temu ključni. Zato so študentje obiskali različne hotele, restavracije, muzeje in druge turistične obrate ter prisluhnili zgodbam »skritih« delavcev in jih delili na družbenih omrežjih. Njihove zgodbe so predstavili tudi na razstavi na treh lokacijah v Ljubljani, Mariboru in na Bledu. Odprli so jih hkrati, 5. aprila ob 11. uri. Na Bledu so razstavo o »skritih« delavcih v turizmu predstavili v parku pred Višjo šolo za gostinstvo, velnes in turizem. Na ogled bo do 12. aprila. Ker so ljudje, ki jim je preprosto treba reči hvala.

Podarili defibrilator

Podjetje Sava Turizem, d. d., je Medgeneracijskemu centru Veznine Bled na naslovu Ulica Jule Molnar za darovalo defibrilator. Nameščen je na severni strani objekta in je namenjen obiskovalcem MDC, stanovalcem oskrbovanih stanovanj ter vsem občanom in gostom.

Več informacij na:
www.e-bled.si,
www.bled.si

Bled praznuje občinski praznik

Občina Bled vsako leto 10. aprila praznuje občinski praznik. Prvi dokument, ki omenja Bled, je namreč darovnica, podpisana 10. aprila 1004. V okviru omenjenega dokumenta je sveti rimski cesar Henrik II. Bled z okolico poklonil škofu Albuinu iz Briksna na Južnem Tirolskem.

Tokrat bo osrednja slovesnost v torek, 11. aprila, ob 18. uri v Festivalni dvorani Bled. Na slovesnosti bodo podelili občinska priznanja, in sicer naziv častni občan občine Bled, ki ga bodo posthumno podelili Jožetu Antoniču za vsestransko glasbeno umetniško delovanje in promocijo Bleda. Naziv častni občan bo na letošnji slovesnosti prejel tudi mag. Leopold Zonik, dr. med., za življenjsko delo na področju družinske medicine in humanitarnem področju ter dolgoletno vodenje in razvoj Zdravstvenega doma Bled.

Podelili bodo tudi tri zlate plakete. Irena Razingar jo bo prejela za izjemen prispevek k razvoju Knjižnice Bled in vseh segmentov bibliotekarske stroke na območju sedanje Knjižnice A. T. Linharta, vzgojno-izobraževalni prispevek ter izjemen občutek za uporabnike, s katerim je pomembno prispevala k bralni pismenosti na Bledu. Vojko Zavodnik bo zlato plaketo Občine Bled prejel za sodelovanje in pomemben vsebinski prispevek pri ustvarjanju slovesnosti ob 200. obletnici rojstva Arnolda Riklija. Športno društvo za kegljanje na ledu bo zlato plaketo prejelo ob 70-letnici delovanja.

Častni znak rajska ptica bo prejela Dragica Marta Sternal Kenda za izreden popis kulturnega življenja in dediščine v Zasipu

Naziv častni občan občine Bled bodo posthumno podelili Jožetu Antoniču.

Naziv častni občan bo prejel tudi mag. Leopold Zonik, dr. med.

in na Bledu ter zadnje izdano dvojezično monografijo Črna umetnost skozi čas in po poteh mojstra Janeza Rozmana. Župan Občine Bled Anton Mežan pa bo podelil še štiri priznanja župana. Županova priznanje za dolgoletno družbeno aktivno delovanje in mnoge pozitivne zgodbe o Bledu, ki jih s pisano besedo v najlepšem pomenu predstavlja širši javnosti, bo prejel Janez Kuhar. Prav tako bo za obsežen opus odličnih zapisov in zgodb z različnih področij dogodkov na Bledu, ki jih že vrsto let spremlja s svojim novinarskim peresom

in fotografskim objektivom ter korektno predstavlja širši javnosti, županova priznanje prejel Mirko Kunšič. Za izjemno športno pot in osvojeni naslov mladinske svetovne prvakinje v biatlonu v kazahstanskem Ščučinsku bo županova priznanje prejela Kaja Zorč. Na torkovi slovesnosti pa bo priznanje prejela tudi Ribiška družina Bled za 70-letnico delovanja in 140-letnico organiziranega ribištva na svojem območju. V kulturnem programu bosta nastopila Nina Pušlar in Harmonikarski orkester KUDA. T. L. Radovljica.

Varna kolesarska povezava

Bled in Bohinj sta dve destinaciji v Skupnosti Julijske Alpe, ki si že leta prizadevata za trajnostni razvoj na vseh področjih.

Turizem je dejavnost, ki ju povezuje, ni pa to edina stična točka med obema alpskima biseroma. Povsem nerazumljivo je, da se danes iz Bohinja na Bled ali obratno ni moč peljati po varni kolesarski povezavi. To govori o tem, da razvoj infrastrukture zaostaja za razvojem turizma in drugih gospodarskih dejavnosti.

Gradnja kolesarske povezave, ki bo v celoti končana konec prihodnjega leta, je primer dobre prakse sodelovanja dveh občin, Direkcije RS za infrastrukturo in evropskih sredstev, pridobljenih iz naslova razvoja regij. Proračun kolesarske steze, ki bo mimgrede tudi ena najbolj slikovitih, predvsem zaradi zanimive rešitve v Soteski, je okoli 18 milijonov evrov, kar je na primer več kot celoletni proračun blejske občine. Vrednost celotnega projekta kolesarske povezave Bled-Bohinj znaša okoli 18 milijonov evrov, od tega bohinjski del dobrih 7 milijonov evrov, blejski del pa 11 milijonov evrov. Občini Bled in Bohinj financirata okoli 6 milijonov evrov, 3 milijone iz lastnih sredstev in 3 milijone evrov, vezane na pridobitev sredstev DRR (sredstva za razvoj regij).

Gradnja kolesarske povezave se je že začela. Bohinjski del, kjer bodo porabljena evropska sredstva, bo končan do junija letos, gradbena dela na blejskem delu skozi Sotesko pa morajo biti zaključena do 31. oktobra 2024. Rok za zagotavljanje zveznosti med Bohinjsko Bistrico in Bledom je 31. december 2024.

Trasa kolesarske steze poteka od Bohinjske Bistrice, skozi Sotesko, čez Obrne, mimo Bohinjske Bele proti Mačkovcu in se nato po Savski cesti priključi na Cesto svobode. Trenutno potekajo dela na gradbišču plazu Mačkovec, pri projektu kolesarske povezave pa potekajo pripravljala dela, kot so posek dreves, ureditev gradbišča, deponij ipd.

Na blejskem delu sočasno poteka sanacija plazu na Mačkovcu, vključno z izgradnjo kolesarske steze na delu plazu Mačkovec. Projekt financira DRSI. V času gradbenih del na odseku proti Bohinju bodo občasne polovične zapore na delu med Obrnami in mostom čez Savo. Ob koncu tedna zapore niso predvidene.

Bled med najlepšimi kraji na svetu

Ameriška medijska hiša CNN je na svoji spletni strani (25 of the most beautiful places around the world – CNN) objavila članek o 25 najlepših krajih na svetu, kamor je uvrstila tudi Bled. Članek govori o »lesketajoči se modri vodi, v kateri lebdi odsev Julijskih Alp, na sredini pa je otoček s cerkvico«. Zapisali so, da ni čudno, da se je Bled razvil v eno najbolj vročih destinacij v Evropi. »To pomeni gnečo poleti«, so zapisali, »vendar naj vas to ne odvrne, vzemite si čas za pohodništvo in plavanje, ta kotic Slovenije morate raziskati.«

Tradicionalni rez grajske trte

Na Blejskem gradu smo v marcu slovesno izvedli tradicionalni rez trte, prvo zimsko-pomladno opravilo, ki ga v tem času, v začetku pomladi, opravi vsak dober vinogradnik.

Foto: Boris Pretnar

Županu Občine Bled Antonu Mežanu je pripadla čast prvega reza, cepič pa je prevzela mag. Lea Ferjan, direktorica Zavoda za kulturo Bled. Da je vse teklo po protokolu, so skrbeli vinar Davorin Slejko, ki grajsko vinsko klet oskrbuje z vinom iz Dornberka, Alojz Jenuš - Slavek, varuh trte z Lenta, grajski mojster Janez Rozman in harmonikar Primož Mohorič. V slovesni dogodek je, tudi z verzi Iztoka Mlakarja, vse skupaj povezal Lojze Ropret.

Mesto Maribor je pomladi leta 2011 Bledu poklonilo cepič znamenite Stare trte z Lenta, ki z vpisom v Guinnessovo knjigo rekordov uradno velja za najstarejšo trto na svetu, staro okrog 440 let. Predstavlja eno najstarejših domačih sort vinske trte na Slovenskem, imenovano modra kavčina ali žametna črnina. Potomka na Blejskem gradu raste na višini 599 metrov in je pomembna etnografska posebnost, ki jo, kot je povedala mag. Lea Ferjan, direktorica

Zavoda za kulturo Bled, jo s pomočjo strokovnjakov že vsa leta od njene zaseditve skrbno negujejo. Grajska trta je po besedah vinarja Davorina Slejka dobro prezimila. Čeprav ima malo zemlje, iz katere črpa svojo hrano, je svoje korenine, da bi dosegla vlago, očitno pognala dovolj globoko. Z grajsko trto se ohranja spomin na nekdanje vinograde, ki so uspevali tudi pod gradom in po katerih so nekatere blejske vasi dobile imena.

V Galeriji Stolp razstavlja Boleslav Čeru

Vabimo vas na odprtje razstave z naslovom Ljudski običaji, ki bo v soboto, 15. aprila, ob 18. uri.

V Galeriji Stolp je v aprilu na ogled slikarska razstava z naslovom Ljudski običaji. Njen avtor Boleslav Čeru (1953) je v letih raziskovanja in s poglobljenim delom v slikarstvu izoblikoval svojstven likovni slog. Doslej je imel več samostojnih razstav, udeležuje pa se tudi mnogih skupinskih razstav po Sloveniji in tujini. Za svoje delo je prejel več priznanj. Je član likovnega kluba Dolik Jesenice, Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov ter Društva likovnih umetnikov Kranj. Razstava bo na ogled do konca aprila v odpiralnem času gradu. Za vstop na grad je treba plačati vstopnino.

Boleslav Čeru
LJUDSKI OBIČAJI

Blejski grad, Galerija Stolp

1. 4. - 30. 4. 2023

GRAD ZKB

Lov na pirhe

Pomlad vabi z vse toplejšimi sončnimi žarki in sočnimi barvami, s tem pa je vse bližje tudi ena najbolj zabavnih iger za otroke, lov na pirhe.

Foto: Boris Pretnar

V zabavni raziskovalni igri morajo otroci poiskati pisana velikonočna jajca, ki so skrbno skrita po vseh kotičkih Blejskega gradu. Vsako leto na velikonočno nedeljo po gradu skrijemo več kot sto velikonočnih jajc in naše najmlajše obiskovalce povabimo v napeto igro. Otroci pred začetkom prejmejo podrobna navodila, kako iskati skrita velikonočna jajca. Vsako oštevilčeno velikonočno jajce srečnemu najditelju prinaša nagrado. Igra, v kateri vsak otrok lahko pobere le eno skrito velikonočno jajce, pa se zaključijo šele, ko tekmovalci odkrijejo vsa jajca. Prireditev dopolni ponudba velikonočnih dobrot, ki jih pripravijo grajski kuharji, obiskovalci pa se lahko preizkusijo tudi v tradicionalnih velikonočnih

igrah, kot sta sekanje in valjanje pirhov. Odrasli se boste lahko pomerili na tekmovalstvo v ribanju hrena in hitrostnem luščanju pirhov. Zbirno mesto za lov na skrite pirhe je ob 11. uri na spodnji terasi ob grajskem vodnjaku. Obiskovalce prosimo, da počakajo na znak za začetek in upoštevajo pravila nagradne igre, saj želimo zares vsem otrokom ponuditi enake možnosti. Poskrbeli bomo, da bo poleg skritih pirhov dovolj tudi drugih sladkih in ustvarjalnih nagrad. Za vstop na grad je treba plačati vstopnino. Ker na ta dan pričakujemo povečane obiske, vam svetujemo, da se izognete gneči pri blagajni in vstopnice kupite po spletu.

Razstava cvetličnih aranžmajev

Za spomladansko okrašeni grad so že lansko pomlad poskrbeli dijaki Biotehniškega centra (BC) Naklo. Odlično sodelovanje Zavoda za kulturo Bled z BC Naklo nadaljujemo tudi letos, saj smo v začetku aprila prvič organizirali tekmovanje mladih vrtnarjev in cvetličarjev v okviru Konzorcija biotehniških šol Slovenije. Mladi bodoči hortikulturni tehniki so se pomerili v ustvarjanju zunanjih cvetličnih nasadov z velikonočnim pridihom. Njihove kreacije si lahko ogledate vse do 23. aprila v odpiralnem času gradu. Za vstop na grad je treba plačati vstopnino.

Povabilo na vodeni ogled Blejskega gradu

Zopet vas vabimo na brezplačno vodenje na Blejski grad, ki bo 27. aprila ob 11. uri. Vodenje bo trajalo 60 minut, potekalo bo v slovenskem jeziku, nujne pa so prijave na naslov spela.repnik@zkbled.si (do 24. aprila). Za vstop na Blejski grad je treba plačati vstopnino.

Foto: Boris Pretnar

Prvi tek na Blejski grad

Kolesarski klub Bled v sodelovanju z Zavodom za kulturo Bled 22. aprila organizira 1. Tek na Blejski grad. Med tekom boste premagali 125 metrov višinske razlike v 450 metrih. Prevzem štartnih števil bo ob 9. uri v Grajskem kopaljšču, kjer bo tudi neuraden start teka. Tek se bo začel na promenadi nad Grajskim kopaljščem, kjer se začne meriti čas, potekal pa bo po urejeni Rikljevski poti (stopnice) vse do cilja na vrhu Parka pod Blejskim gradom. Več informacij in prijave na www.teknablejskigrad.si.

ZKB
ZAVOD
ZA KULTURO
BLED

Več informacij na: www.zavod-za-kulturo-bled.si
Sledite nam na naših družbenih medijih @Bled castle (Facebook, Instagram) ter na kanalu Bled Castle na YouTubeu.

Jeseničani so prvaki mednarodne lige

Jesenice – Minulo sredo je v Podmežakli potekala četrta finalna tekma Mednarodne hokejske lige (IHL). V njem sta se merili obe gorenjski ekipi v tem tekmovanju, Triglav in SIJ Acroni Jesenice. Po tem, ko so na prvi tekmi slavili Kranjčani, so se preostale tri končale v korist Jeseničanov. Ker sta moštvi igrali na tri zmage, je bila sredina tekma odločilna, z rezultatom 3 : 0 pa je slavila domača ekipa. Jeseniške hokejiste sedaj čakajo še finalni obračuni v Alpski hokejski ligi.

Jeseničani so za naslov prvakov trikrat ugnali hokejiste Triglava. / Foto: Nik Bertoncej

Nogometaši Triglava za nove točke danes doma

Kranj – Nogometaši v Prvi ligi Telemach bodo odigrali 30. krog. Domžale jutri odhajajo na gostovanje v Sežano, derbi z dna lestvice pa bo v Radomljah, kjer Kalcer Radomlje ob 17.30 pričakuje Gorico. V 2. SNL bo Triglav že danes, z začetkom ob 18. uri, na domači zelnici gostil Nafto 1903. Roltek Dob bo jutri ob 16. uri gostil Krško. Vse tekme v 3. SNL – zahod so na sporedu jutri ob 16. uri. Sava Kranj gosti Brda Dobrovo, Eksist Žiri gosti Famo Vipava, Visoko gosti Škofjo Loko, Šobec Lece pa Adrio. Šenčur odhaja na Vrhniko. Jutri so na sporedu tudi tekme 14. kroga v prvi gorenjski ligi. Pari so: Zarica Kranj – Polet (ob 13. uri), Velesovo Cerklje – Bled-Bohinj Hirter, Predvdor – SIJ Acroni Jesenice, Tržič 2012 – Bitnje, Britof – Naklo, Kranja Gora – Niko Železniki (vse ob 16.30).

Odbojkarji v boju za veliki finale

Kranj – Minulo sredo sta potekali prvi tekmi polfinala državnega prvenstva za odbojkarje. Igralci Calcita Volleyja so doma premagali Merkur Maribor s 3 : 1. Druga tekma bo jutri ob 19. uri v dvorani Tabor. V drugi polfinalni tekmi je ACH Volley doma premagal Hišo na kolesih Triglav s 3 : 0. Kranjčani, ki so si s poštvovalno igro zaslužili polfinale, bodo novo tekmo odigrali jutri, v soboto, ob 20. uri v dvorani na Planini.

DEŽURNI ELEKTRIČAR m/ž (Betriebselektriker)

V naši PE Šentvid ob Glini/St. Veit an der Glan zaposlimo ELEKTRIČARJA. Pogoji so delovne izkušnje. Delo obsega vzdrževanje našega proizvodnega obrata. Delo 4 dni na teden, od ponedeljka do četrтка. Delo za polni delovni čas, 38,5 ur na teden. Delo ne poteka v izmenah. Mesečna plača najmanj 2.700,00 EUR bruto. V primeru ustreznih delovnih izkušenj plačamo tudi več. Pričetek dela možen takoj. Prosimo, javite se nam v nemščini:

Trapa GmbH, Blintendorfer Straße 23
A-9300 Šentvid ob Glini/St. Veit an der Glan
gospod Garnitschnig
0043 664 887 357 13
k.garnitschnig@gmx.at
www.trapa.at

DEŽURNI KLJUČAVNIČAR m/ž (Betriebschlosser)

V naši PE Šentvid ob Glini/St. Veit an der Glan zaposlimo KLJUČAVNIČARJA. Pogoji so delovne izkušnje. Delo obsega vzdrževanje našega proizvodnega obrata. Delo 4 dni na teden, od ponedeljka do četrтка. Delo za polni delovni čas, 38,5 ur na teden. Delo ne poteka v izmenah. Mesečna plača najmanj 2.700,00 EUR bruto. V primeru ustreznih delovnih izkušenj plačamo tudi več. Pričetek dela možen takoj. Prosimo, javite se nam v nemščini:

Trapa GmbH, Blintendorfer Straße 23
A-9300 Šentvid ob Glini/St. Veit an der Glan
gospod Garnitschnig
0043 664 887 357 13
k.garnitschnig@gmx.at
www.trapa.at

Športnika leta Nika in Cene

V Železnikih so razglasili najboljše športnike minulega leta. Podelili so dvanajst priznanj.

ANA ŠUBIČ

Železniki – Na prireditvi Športnik leta občine Železniki 2022 so v torek v športni dvorani v Železnikih podelili dvanajst občinskih priznanj po izboru strokovnega sveta za šport pri Javnem zavodu Ratitovec. Najvišje priznanje – zlato plaketo za športnika leta 2022 – sta prejela smučarska skakalca Cene Prevc, ki je na olimpijskih igrah v Pekingu osvojil ekipno srebrno medaljo, in Nika Prevc, zlata na evropskem olimpijskem festivalu mladih. Njun brat Domen Prevc, prav tako skakalec, je prejel srebrno plaketo, bronaste plakete pa so podelili

teniški igralki Meti Marenk, turnemu smučarju Tinetu Habjanu in plavalcu Niku Gladku. Priznanje za perspektivnega mladega športnika sta prejela rokometaš Nik Štancer in plavalec Žiga Pfajfar. Zlato plaketo za športnega delavca je prejel Rade Rih-taršič, zlati plaketi za športni društvi (ŠD) pa ŠD Senca z Zalega Loga in ŠD Dolenja vas, oba za trideset let delovanja. Podelili so še priznanje za posebne dosežke, in sicer članu Kegljaškega kluba Železniki Roku Trojarju.

Na prireditvi se je železnikarski župan Marko Gasser skupaj s podžupanoma Janezom Habjanom in Tomažem

Zlato plaketo sta prejela Cene in Nika Prevc. / Foto: Gorazd Kavčič

Demšarjem v imenu občine in občanov s simboličnim darilom zahvalil Cenetu Prevcu ob zaključku bogate kariere in njegovi sestri Niki za letošnje uspehe.

Najboljši športnik Tržiča je Žan Košir

Športna zveza Tržič je v sodelovanju z Občino Tržič na prireditvi v tržiškem kulturnem centru razglasila najboljše in najobetavnejše športnike Tržiča za leto 2022. Naj športnik je postal Žan Košir.

NIKA TOPORIŠ

Tržič – Tretje mesto je kegljačica Irena Mejač, drugo mesto je pripadlo plezalcu Anžetu Peharcu, za najboljšega športnika občine Tržič v letu 2022 pa so razglasili deskarja Žana Koširja, ki je na svojem področju že dosegel številne vrhunske rezultate. Na tekmah svetovnega pokala je v preteklem letu osvojil deveto, dvanajsto in trinajsto mesto, na zimskih olimpijskih igrah na Kitajskem pa je v paralelnem veleslalomu končal kot enajsti. Tretje mesto je v razvrstitvi za najobetavnejšega športnika Tržiča 2022

Od leve: Jani Hladnik, Jelko Gros, sestra Jožeta Šparovca, Pavel Grašič, Nejc Kuhar, Anže Peharc, Irena Mejač in najšportnik Žan Košir / Foto: Tina Dokl

osvojila smučarska skakalka Jerneja Repinc Zupančič, drugo mesto sta dosegla

sankača Vid Kralj in Matevž Vertelj, najobetavnejša športnica pa je postala

smučarska skakalka Taja Bodlaj, večkratna državna prvakinja, ki je leta 2022 na posamični tekmi v Zakopanah osvojila naslov mladinske svetovne podprvakine, ekipno pa so na isti tekmi zasedli prvo mesto ter drugo mesto v mešani ekipi.

Podelili so tudi priznanja državnim prvakom, simbolična darila mladinskim svetovnim prvakom ter prav posebni plaketi. Plaketo za delo in dosežke na področju športa je prejel turni smučar Nejc Kuhar, plakete za izjemno strokovno delo na področju športa pa so dobili Jani Hladnik, Jelko Gros, Pavel Grašič in Jože Šparovec.

Smučarska tekačica in badmintonist

Znani so najboljši športniki preteklega leta v občini Medvode. Nagrajenci zastopajo kar trinajst različnih športnih panog. Športnica leta je Anamarija Lampič, športnik leta pa Miha Ivančič.

MAJA BERTONCELJ

Medvode – Na prireditvi Večer športa, ki je bila že 22. po vrsti, so podelili deset velikih športnih plaket, trideset malih športnih plaket in dve športni priznanji. Razglasili so tudi športnico in športnika leta.

Najprestižnejša naziva sta prejela vnovič Anamarija Lampič – še kot smučarska tekačica, in prvič badmintonist Miha Ivančič. Oba sta prejela tudi veliko športno plaketo, tako kot plesalec

Tadej Henigman, cestni kolesar Andrej Žavbi, gorski tekač Timotej Bečan, badmintonist Miha Ivančič, plesalki Lara Šlibar in Zarja Čerkez, članice 2 iz Plesnega kluba Bit in plavalec Peter John Stevens.

Podelili so tudi dve športni priznanji športnim delavcem za izjemno uspešno strokovno, trenersko oziroma organizacijsko delo v športu. Prejela sta jih plavalni trener Luka Berdajs in Bogomir Plazar za popularizacijo kolesarstva.

Badmintonist Miha Ivančič je prvič športnik Medvod. Med drugim je osvojil drugo in tretje mesto v mešanih dvojicah na tekmah svetovnega pokala. / Foto: Peter Košenina

Ponosni na pridobitev

Podjetje Nus, lastniki so domačini iz Naklega, ima skoraj tridesetletno tradicijo trgovanja z barvnimi kovinami in njihovo CNC-obdelavo. Pred dnevi so v poslovno-industrijski coni v Naklem odprli novo proizvodno-skladiščno halo.

SUZANA P. KOVAČIČ

Naklo – Družinsko podjetje Nus je imelo doslej najete pisarniške in skladiščne prostore za namen trgovinske dejavnosti v Ljubljani, proizvodno barvnih kovin s sodobnimi CNC obdelovalnimi centri pa v lastnih prostorih Strahinju. »Z izgradnjo nove proizvodno-skladiščne hale bomo obe dejavnosti podjetja povezali na isti lokaciji, pri čemer se pri vsaki od njiju povečuje prostorska kapaciteta in izboljšujejo delovni pogoji za zaposlene, kar bo prispevalo k večji produktivnosti dela,« je na uradnem odprtju nove proizvodno-skladiščne hale v Naklem povedal direktor podjetja Nus Igor Gradišar. Kot je pojasnil, so zemljišče za gradnjo objekta kupili od Občine Naklo leta 2008, graditi so začeli jeseni 2021 in projekt zaključili v dobrem letu dni.

Direktor podjetja Nus Igor Gradišar, župan Ivan Meglič in vodja proizvodnje v podjetju Aleš Logonder

»Danes s ponosom gledamo na to pridobitev, ki nam je predstavljala kar obsežno investicijo. Računamo, da nam bo to omogočilo uresničitev vizij in zastavljenih ciljev predvsem v smislu rasti produktivnosti in povečanja

obsega delovanja podjetja.« Glavne dejavnosti podjetja so prodaja barvnih kovin, livarskih zlitin na debelo, CNC-obdelava barvnih kovin, zlitin in črne metalurgije v izdelke, ki jih uporablja predeležna industrija.

Njihovo zemljišče v poslovno-industrijski coni v Naklem je veliko 4500 kvadratnih metrov, od tega ima novi objekt, kot je pojasnil prokurist podjetja Nus Vinko Orehar, nekaj manj kot 2000 kvadratnih metrov. »Vrednost gradbenih del skupaj z zemljiščem, investicijskimi inštalacijami in zunanjo ureditvijo je znašala nekaj manj kot tri milijone evrov, oprema v objektu še približno 1,5 milijona evrov. Osemdeset odstotkov investicije smo pokrili z lastnimi sredstvi, za drugo smo dobili kredit. Lani smo z devetimi zaposlenimi ustvarili nekaj manj kot osem milijonov evrov celotnega prihodka.« Orehar se je zahvalil nakelski občinski upravi za županom Ivanom Megličem na čelu, bankam, izvajalcem del in poslovnim partnerjem za odlično sodelovanje. Župan Meglič je investitorju čestital za pogum. Kot je omenil, je bilo včasih na tej lokaciji degradirano območje, zdaj pa je okras občine, ki ga bodo z veseljem pokazali tudi gostom. »Želim vam obilo uspeha pri vašem poslovnem delu, da bi strošek te velike investicije čim prej pokrili in da bi se v bližnji prihodnosti lotili še česa podobnega, saj je z vami res prijetno sodelovati, rezultati so pa vrhunski,« je sklenil župan Meglič, za prijeten kulturni del programa ob odprtju novega objekta pa so poskrbeli člani FS DU Naklo in operni pevec Anton Habjan.

Nova proizvodna hala, levo prokurist v podjetju Nus Vinko Orehar. V zgornjem delu hale je upravni del s pisarniški prostori, v sosednjem objektu pa še skladiščni del.

DOBRO JE VEDETI

Popusti za živila pred potekom roka uporabnosti

CVETO ZAPLOTNIK

Potrošniki lahko v živilskih trgovinah najdejo na trgovskih policah tudi živila, ki jim trgovci tik pred iztekom roka uporabnosti znižajo ceno. Kupci lahko s tem prihranijo kak evro, hkrati pa prispevajo k manjši količini zavržene hrane.

Mednarodni inštitut za potrošniške raziskave (Mipor), njegova ustanoviteljica je Zveza potrošnikov Slovenije, je pred nedavnim opravil primerjalno ocenjevanje ponudbe živil tik pred iztekom roka uporabnosti. V devetnajstih različno velikih trgovinah v Ljubljani je pregledal 179 izdelkov, pri tem pa se je osredotočil na hitro pokvarljive izdelke, ki po poteku roka uporabnosti »uporabiti do« niso več varni za uživanje – svežo zelenjavo, gobe, mleko in mlečne izdelke, meso in mesne izdelke ter njihove veganske nadomestke, deserte in pripravljene jedi.

Raziskava je pokazala, da bi kupci šestino izdelkov

pred potekom roka uporabnosti morali porabiti še isti dan, ko so jih kupili; približno dve tretjini izdelkov pa sta imeli še od enega do treh dni do izteka roka. Popusti za takšne izdelke so različno visoki in se gibljejo od 30 do 70 odstotkov. Izdelki so v trgovinah tudi postavljeni na različnih mestih. Potrošniki jih lahko najdejo na običajnih mestih oziroma mestih, kjer so tudi takrat, ko cena ni znižana, ali na posebej označenih mestih. V nekaterih trgovinah jih najdejo tako na običajnih kot posebej označenih mestih.

Ocenjevalce Miporja je tudi zanimalo, ali so izdelki tik pred iztekom roka uporabnosti vidno označeni in kako trgovci označujejo popust. Ugotovili so, da trgovci označujejo popust na različne načine in da je za potrošnika najbolj prijazna nalepka o višini popusta, ki vključuje obe ceni, pred znižanjem in po njem, najmanj prijazna pa nalepka, ki vsebuje le informacijo o ceni po znižanju.

Brezplačno plačilo položnice

Ljubljana – NLB je na 507 bankomatih po vsej Sloveniji uvedla brezplačno plačilo položnic. S tem želijo strankam, ki (še) ne uporabljajo digitalnih poti za opravljanje storitev, kot sta spletna in mobilna banka, omogočiti posodobitev plačilnih navad, ob tem pa tudi nekaj prihranijo, so pojasnili in dodali, da je postopek plačila zelo enostaven – samo sledite navodilom na zaslonu.

Predstavitev inovacijskih vavčerjev

Ljubljana – Partnerji projekta CIRCI – Krožna industrija – uvajanje krožnega gospodarstva v industrijske procese bodo v sredo, 12. aprila, preko povezave MS Teams predstavili načrtovane aktivnosti in razpis za inovacijske vavčerje, ki bo odprt do 15. maja. Glavni cilj projekta je izboljšanje eko učinkovitosti.

Kaže se postopno ohlajanje

Kot smo že poročali, je bila lani pri nepremičninah dosežena nova rekordna raven cen, število sklenjenih kupoprodajnih poslov pa se je zmanjšalo za od pet do deset odstotkov, kar kaže na postopno ohlajanje trga, ocenjuje Geodetska uprava (GURS), ki v letnem poročilu podrobno obravnava dogajanje na nepremičninskem trgu.

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Ljubljana – Število tržnih transakcij s stanovanjskimi nepremičninami se je lani v primerjavi z letom 2021 zmanjšalo za deset odstotkov, predvsem na račun manjšega števila poslov s stanovanji v večstanovanjskih stavbah, medtem ko se število transakcij s stanovanjskimi hišami, ki je bilo leto prej najvišje od začetka spremljanja v letu 2007, ni bistveno spremenilo (za okoli dva odstotka). »Največji upad pri prodaj stanovanj

je bilo zaznati v gorenjskih turističnih krajih (Kranjska Gora, Bled, območje Bohinjskega jezera), kjer je bil v primerjavi z letom prej okoli 30-odstoten.«

Zmanjšanje trgovanja s poslovnimi nepremičninami je bilo skoraj 15-odstotno, število transakcij z zemljišči za gradnjo, ki je bilo predlani prav tako rekordno, pa se je zmanjšalo za dobrih 15 odstotkov, kar gre po navedbah GURS pripisati manjšemu povpraševanju zaradi visokih cen zemljišč in visokih gradbenih stroškov ter

manjšanju kupne moči prebivalstva, kaže pa tudi na postopno zmanjševanje gradbene aktivnosti v prihodnje. »V Ljubljani se sicer na veliko gradi in načrtuje nove stanovanjske projekte, v drugih največjih mestih pa se lahko zgodi, da se bo zaradi ohlajitve trga in visokih stroškov gradnje večja gradbena ekspanzija ustavila, še preden se je dobro začela.« Glede na upad števil transakcij, rekordne cene nepremičnin in manjše povpraševanje po zazidljivih zemljiščih ocenjujejo, da

je bil vrh nepremičninskega cikla dosežen že v prvi polovici lanskega leta.

Rekordne cene

V prvem polletju je bila rast cen izredna, nato pa se je umirila, ugotavljajo na GURS. V primerjavi z letom 2021 so cene stanovanj nominalno zrasle za 19 odstotkov, cene stanovanjskih zemljišč za 17, cene hiš pa za 12 odstotkov.

Srednja cena hiše s pripadajočim zemljiščem (132 tisoč evrov) je bila v primerjavi z letom prej višja za 22 tisoč

evrov. Najbolj je zrasla na alpskem turističnem območju (za skoraj 40 odstotkov) in je tako znašala 270 tisoč evrov, med največjimi mesti pa v Kranju z okolico (za 30 odstotkov), kjer je bila srednja cena stanovanjske hiše 236 tisoč evrov. Na območju preostale Gorenjske je znašala 180 tisoč. Ljubljana, ki je na prvem mestu po cenah hiš, ima srednjo ceno 360 tisoč evrov.

Srednja cena stanovanja (2400 evrov/m²) se je lani zvišala za 340 evrov na kvadratni meter, Kranj z okolico (2890 evrov/m²) je bil nad povprečjem, prav tako alpsko turistično območje, ki vključuje tudi Kranjsko Goro, Bled in območje Bohinjskega jezera – s srednjo ceno 3580 evrov za kvadratni meter je bilo to območje na tretjem mestu, za Ljubljano in Obalo. Preostala Gorenjska

(2310 evrov/m²) je bila tik pod slovenskim povprečjem.

Trende na slovenskem nepremičninskem trgu po navedbah GURS narekuje dogajanje v glavnem mestu, kjer povpraševanje po novih stanovanjih za zdaj še vedno presega ponudbo, v zadnjem času pa je že zaznati manjše zanimanje za rezervacije stanovanj, ki so trenutno v gradnji. »Ko bo prišla na trg večja količina novih stanovanj, ki so se že začela graditi oziroma katerih začetek gradnje se načrtuje v kratkem, bo ponudba prej ali slej presegla plačilno sposobno povpraševanje. Takrat lahko pričakujemo skokovit padec števila transakcij na stanovanjskem trgu, podobno kot se je to zgodilo ob krizi leta 2008. Poka nepremičninskega balona v smislu nenadnega velikega padca cen nepremičnin pa ni pričakovati.«

Oprema že uničena

MAŠA LIKOSAR

Kamnik – Minulo soboto ponoči so neznanci na novi kolesarski povezavi Kamnik–Godič poškodovali le teden dni staro opremo oz. učne table Kolesarčkove poti. Z Občine Kamnik so sporočili,

da so zaradi vandalizma na šestih lokacijah popolnoma uničene informativne učne table, razdejanje pa je bilo tudi v Keršmančevem parku. S pristojnimi službami bodo naredili vse, da bodo našli storilce in jih ustrezno sankcionirali.

Uničena oprema na novi kolesarski povezavi Kamnik–Godič

/ Foto: arhiv Občine Kamnik

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MOČNEJE
080 2341
Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

Delovna nesreča

Škofja Loka – Škofjeloški policisti so v ponedeljek obravnavali delovno nesrečo med dovajanjem betona na gradbišče po cevnem dovodu s »hruške«. Poškodovala sta se dva delavca.

V Kranju nadzor nad e-skiroji

V Kranju je v sredo potekal poostren nadzor nad uporabniki e-skirojev in drugih vrst lahkih motornih vozil. Policisti so jih želeli predvsem spodbuditi, da spoznajo in upoštevajo prometna pravila.

SIMON ŠUBIC

Kranj – V okviru preventivne akcije za večjo varnost vožnje e-skirojev, ki poteka ta teden, so gorenjski policisti na območju Kranja v sredo izvedli poostren nadzor nad lahкими motornimi vozili. Kontrolirali so petnajst voznikov, večjih posebnosti ali kršitev pa niso zaznali. Posebej pa so omenili vožnjo 63-letnega voznika e-skiroja, ki je vozil pod vplivom alkohola (0,35 mg/l), za kar je predpisana globa v višini 600 evrov. Za voznika vodi jo prekrškovni postopek.

»Preventivna akcija je namenjena predvsem udeležencem v prometu, ki uporabljajo e-skiro. Gre za kategorijo udeležencev, ki jih v prometu še nismo najbolj vajeni, nakup teh vozil in udeležba njihovih voznikov v prometu pa se vse bolj povečujeta. S tem je povezana tudi prometna problematika, tako smo tudi v lanskem

V sredinem nadzoru voznikov e-skirojev v Kranju policisti niso ugotovili večjih posebnosti ali prekrškov. / Foto: Tina Dokl

letu obravnavali kar nekaj prometnih nesreč, povezanih z vožnjo e-skirojev. S poostrenim nadzorom želimo

predvsem spodbuditi voznike e-skirojev, da se seznanijo s prometnimi pravili in jih tudi spoštujejo. Tudi zanje

je pomembno, da se pred vsakim premikom z električnim skirojem in pri vsakem prečkanju ceste prepričajo, ali to lahko storijo varno, v strogem centru mesta, tudi v Kranju, pa je pomembno, da se prilagodijo dinamiki in hoji pešcev,« je povedal Simon Sušan, prometni inšpektor na Policijski upravi Kranj.

»Pogosto se ti vozniki vozijo tudi po pločnikih, kar je prekršek zaradi uporabe nepravilne prometne površine,« je še opozoril. Prav tako je tudi pri vožnji električnih skirojev in koles prepovedana uporaba vseh naprav, ki motijo slušno ali vidno zaznavanje. »Zanje to pomeni le nižjo globo v primeru prekrška,« je dodal.

Vozniki lahkih motornih vozil, kamor sodijo tudi e-skiroji, so bili lani udeleženi v 18 prometnih nesrečah, štirje so se v njih huje poškodovali. Povzročitelji so bili v 13 primerih.

PR SPOROČILO / BSC d.o.o., Cesta staneta Zagarja 37, Kranj

Projekt Mreža vodnih poti v Kamniško-Savinjskih Alpah

Z Vodno potjo do doživetij in ohranjanja vodnih virov

Območje Kamniško-Savinjskih Alp (KSA) ni le raj za različne oblike rekreacije v naravi, temveč tudi pravi vodni raj. Obilne količine zelo kvalitetne vode so vir za oskrbo znatnega dela Gorenjske s to življenjsko pomembno tekočino, obiskovalci pa jo lahko uživajo tudi neposredno pri izvirih in potokih. Na podlagi te zelo redke danosti v sodobnem svetu so se partnerji s celotnega območja, tudi z avstrijske strani, združili v projekt Mreža vodnih pot v KSA. Z njim so raznolike oblike spoznavanja in uživanja vode oblikovali v sonaraven turistični produkt, t. i. Vodna pot v KSA. Okrepili so tudi ozaveščenost o njeni izjemnosti in občutljivosti, da bi skupaj z domačini ohranili te vodne vire.

Kamniško-Savinjske Alpe so ne le čezmejna gorska veriga, ki sega v več slovenskih regij in dve državi, temveč velik bazen podzemne vode. Ta se je skozi milijone let pronicanja padavin nabrala v njenem podzemlju. Na dan pride v podnožju gora v obliki številnih izvirov, iz katerih se nadalje napajajo številni potoki, reke (npr. Kokra) in jezera. Redka poseljenost in tradicionalno sonaravno gospodarjenje, ki se večinoma še nadaljuje, sta te vodne vire do danes v večini ohranila zelo kakovostne. Tako se z

njimi oskrbuje, predvsem z vodovodi, velik del Gorenjske, uživamo pa jo lahko tudi v naravi, kar iz svoje dlani. V sodobnem času, ko je pomanjkanje vode v svetu že doseglo kritično točko, je zadostna količina zelo dobre vode izjemna danost. Pa tudi priložnost za sonaravne oblike gospodarstva domačinov, na primer sonaravni turizem.

Edinstven pomen kvalitete vode izhaja iz dejstva, da sestavlja kar 60 odstotkov človekovega telesa, še več pa pri dojenčkih oz. v nekaterih delih našega telesa (npr.

oči, možgani, pljuča ...). Omogoča dobro delovanje prebavnega sistema in ledvic, tudi s preprečevanjem ledvičnih kamnov. Ohranja zdravo kožo, pomaga nam pri vzdrževanju telesne teže, poživlja mišice ter spodbuja dobro delovanje procesov razmišljanja in razumevanja. Je tudi »mazi vo« za naše sklepe, saj je hrustanec sestavljen iz 80 odstotkov vode. In ne nazadnje: sestavlja kar 90 odstotkov krvi, ta pa je ključna za prenos kisika po našem telesu. Že izguba delčka te vode vodi v dehidra-

cijo, kar pri vseh omenjenih organih lahko povzroči resne težave in bolezni.

Na podlagi omenjenih danosti in pomena vode so akterji na čezmejnem območju oblikovali projekt *Mreža vodnih pot v Kamniško-Savinjskih Alpah*. Osrednji del aktivnosti je oblikovanje krožne in 190 kilometrov dolge Vodne poti po KSA, ki obišče številne vodne izvire, jezera, reke ... Z navezavo na drugo dediščino in ponudnike na območju so se raznolike oblike spoznavanja in uživanja te vode oblikovale v edinstven in sonaraven turistični produkt. V okviru projekta je bilo analiziranih več kot 80 izvirov, od tega okrog 20 na Gorenjskem. Velika večina se je izkazala za zelo čiste in kakovostne, a jih nesonaravne oblike turizma, prometa, odvajanja odpadnih voda in kmetovanja že ogrožajo. Prav zato so se s projektom oblikovali tudi načini za dolgoročno ozaveščenost o pomenu, izjemnosti in občutljivosti vode, da bi te vodne vire skupaj z domačini ohranili (npr. Festivali pitne vode).

Več o projektu najdete na spletni strani: las-gorenjskakosarica.si ter v članku prihodnji teden.

Projekt sodelovanja "Mreža vodnih poti v Kamniško-Savinjskih Alpah" delno financira Evropska unija iz sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), pristop CLLD – Izvajanje lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, v programskem obdobju 2014-2020.

GG+

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLLED

Nihče ni prestar za lepo zgodbo

»Ne morem pozabiti prizora, ko sem še v osnovni šoli z razredom šla na Rudnico in na ono stran, na Zgornjo dolino, zagledala perunike. Prepričana sem bila, da so se te prelepe rože tja preselile iz Spodnje doline. Šele kasneje sem ugotovila, da so to tamkajšnje avtohtone, samonikle cvetlice,« je pripoved o nastanku slikanice, namenjene tako otrokom kot odraslim, na predstavitvi knjige Vila Perunika začela avtorica Marija Cvetek.

MARJANA AHAČIČ

Pripovednica iz Bohinja je cvet, ki jo je navdušil, kaj hitro povezala z bajeslovjem. »Perunika ima ime po bogu Perunu. Bohinjci, zeliščarji, imamo tudi netresk, ki mu Prekmurci rečejo perunovo lišče. Še sedaj ga ponekod, tako kot je to včasih počela Pehta, nasadijo na strehe in ob hišah, da varuje ljudi pred gromom, strelo in zlimi duhovi.«

Kot je povedala, so pri njih doma od malega poslušali dedova pripovedovanja in bajeslovne povedke, ki se jih je naužila v otroštvu, so se kar same od sebe zlele v knjigo, katere glavna protagonista sta vila Perunika in škrat Potovičar. Slednjemu, je še povedala Marija Cvetek, je dal ime vaški poseben Gustelj, ki je bil hud, kadar so ljudje govorili o turistih. »Ni se spoznal na tujke, čeprav vem, da jih je uporabljal. Kakšen turist, je rekel, kdo si je to izmislil? To je potovičar, saj potuje po hribih in dolinah! Beseda se mi je zdela tako lepa, da sem se odločila, da z njo poimenujem svojega škrate, ki ima v zgodbi povezovalno vlogo.«

Marija Cvetek je na predstavitvi tudi lepo pojasnila, da beseda bajka izhaja iz staroslovanske besede bajati, ki pomeni govoriti, čarati, pripovedovati. »Tujka za bajko je pa mit; beseda izhaja iz grške mythos. Pomeni besedo, zgodbo iz starih, davnih časov in v tem pomenu jo mi

Klemen Langus, direktor Turizma Bohinj, in avtorica Marija Cvetek na nedavni predstavitvi slikanice Vila Perunika v informacijskem centru TNP v Bohinju.

razumemo danes. Z bajkami so si v davni ljudje razlagali naravne pojave, ki so jih pripisovali bajeslovnim bitjem. Tu, v Triglavskem pogorju, kjer se dogaja tudi bajka o Vili Peruniki, so z velikim starhospoštovanjem gledali v višave. Še v času Janeza Mencingerja je bil Triglav

Slikanico Marije Cvetek Vila Perunika je izdal Turizem Bohinj, ilustracije so delo avtoričine sestre Slavice Cvetek. Prave perunike si bo v naravi mogoče ogledati na vodenem izletu v okviru prihajajočega Festivala alpskega cvetja v Bohinju 19. maja.

mit v polnem pomenu besede. Ded ga je opozarjal, naj nikar poželjno ne gleda nanj, saj da so tam hudobne pošasti, ki te lahko zagrabijo. Celo stari gorski vodniki in nosači

v 18. stoletju so še vedno verjeli v bajeslovna bitja in če so zgrešili pot, so kar rekli, da so jim škrajte poti zamešali, da so zašli.«

Kot je v predgovoru k slikanici zapisala tudi dr. Monika Kropelj Telban, raziskovalka ljudskega pripovedništva in kulture, so pravljice so že od

mladih nog spremljale avtorico Marijo Cvetek. »Žar pripovedovanja je ohranila skozi študijska leta slovenstike in primerjalne književnosti in pozneje etnologije

ter tudi, ko je objavila zbirke folklornih pripovedi Naš voča so včas zapodval, Bohinjske pravljice in druga svoje dela. Piše pa tudi avtorske pravljice in ena teh je objavljena v tej slikanici, namenjeni tako otrokom kot odraslim, saj človek ni nikoli prestar za lepo zgodbo.«

Iz zgodbe vemo, povzame Monika Kropelj Telban, da so si tudi bajeslovna bitja lahko v laseh. »Vilo Peruniko napadejo črne žene, ki so bile sovražne do vseh okoli sebe. Toda vili Peruniki niso prišle do živega in bohinjki svet je postal še lepši. Zrasle so prekrasne cvetlice perunike, ki cvetijo po skalnatih jasnih bohinjkih gora in so edinstvene v teh krajih. Skozi pravljico spoznamo, kako je človek odvisen od

narave in njenih naravnih sil in da je prav, da jim tudi prisluhne. Zgodba uči, kako kako ohraniti in spoštovati naravo, obenem pa pove tudi marsikaj zanimivega o življenju ljudi, njihovih šega in verovanjih,« povzame dr. Monika Kropelj Telban.

In prave bohinjke perunike? Kot v publikaciji Bohinj cveti – Festival alpskega cvetja piše Igor Dakskobler, so južnoalpsko peruniko tudi kot bohinjko peruniko poimenovali na osnovi opisa Alfonza Pauli-

Največ nahajališč je v Zgornjem Posočju: prisojna pobočja grebena Bavškega Grintavca nad dolino Soče med naseljem Kal - Koritnica in Spodnjo Trento.

V Bohinju je pogosta v Ukancu, na Komarči, pod Stadorjem nad Črnim jezerom, pod Pršivcem, nad svetlimi, prisojnimi obalami Bohinjskega jezera, v Raznovi Suhi, na pobočjih Pleše, v dolini Voje, pod Studorom, pod Pečjo, Rsnikom in Rudnico ter nad cesto Nemški Rovt-Soriška planina.

Bohinjska perunika cveti od maja do julija, zraste pa okoli pol metra visoko. Je samonikla botanična posebnost bohinjkih gora.

na (1917), ki jo je podrobno raziskal na Komarči in tam opisal posebno različico, ki pa se ne razlikuje od populacij v Posočju.

Raste na skalnatih ali kamniti rastiščih, meliščih, travniščih in svetlih gozdovih. V Sloveniji uspeva na nadmorski višini od 170 do 1600 metrov, najpogosteje v združbah črnega gabra in malega jesena.

Prav peruniki bo posvečen prvi izlet v okviru letošnjega 17. Mednarodnega festivala alpskega cvetja, ki bo v Bohinju potekal med 19. majem in 4. junijem. Na prvi dan festivala, 19. maja, popoldan organizatorji namreč pripravljajo voden botanični izlet na Rudnico, ki so ga poimenovali Pojdimno skupaj do bohinjke perunike, voden botanični izlet na Rudnico.

Kultura

Nataša Šušteršič Plotajs z razstavo Krog ali kako zveni plosk ene roke Stran 14

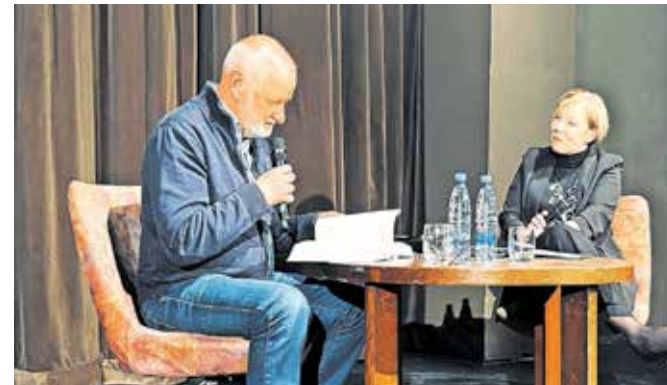
Pogovor

Novomeški škof in predsednik Slovenske škofovske konference dr. Andrej Saje Stran 15

Zanimivosti

Nova knjiga žirovskega publicista Mihe Nagliča Mihatov besednjak Stran 16

Od petka do petka

Predsednik vlade Robert Golob se je minuli petek ob obisku Ukrajine udeležil tudi spominske slovesnosti v Buči.

/ Foto: Nebojša Tejić/STA

Predsednica republike in vrhovna poveljnica obrambnih sil Nataša Pirc Musar se je seznanila s poročilom o pripravljenosti Slovenske vojske v letu 2022. / Foto: Bor Slana/STA

Poslanci Gibanja Svoboda, SD in NSi predlagajo, da bi ministrsko ekipo potrjeval predsednik republike, in ne več državni zbor. / Foto: NSi

Golob na spominski slovesnosti v Buči

SIMON ŠUBIC

Premier Golob v Ukrajini

Predsednik vlade Robert Golob je v petek na osebno povabilo ukrajinskega predsednika Volodimirja Zelenskoga obiskal Ukrajino. »Želimo izkazati politično podporo v luči vsestranske pomoči Slovenije Ukrajini v težkih časih ruske vojaške agresije. Želimo tudi potrditi našo zavezanost politiki ozemeljske celovitosti Ukrajine v okviru njenih mednarodno priznanih meja. Zagotovili bomo nadaljnjo humanitarno pomoč in prispevali pri povojni obnovi,« je poudaril ob prihodu v Kijev. V pogovoru z Zelenskim je poudaril, da je Slovenija zainteresirana za sodelovanje pri okrevanju Ukrajine. Pripravljene smo se angažirati pri obnovi harkovske regije, predvsem mesta Izjum. Na dvostranskem srečanju so se pogovarjali tudi o ukrajinskem približevanju Evropski uniji in zvezi Nato. »Slovenija pozdravlja odločitev Evropskega sveta o podelitvi kandidatskega statusa Ukrajini. Gre za pomemben signal ukrajinskemu narodu, da ruska agresija ne bo ustavila njihovega upanja po svobodnem in demokratičnem svetu,« je dejal Golob, ki se je ob prvi obletnici osvoboditve ukrajinskega

mesta Buča in umika ruskih vojaških sil tam udeležil tudi slovesnosti v spomin na civilne žrtve vojne. V prvih dneh vojne so namreč v Buči ruske sile zagrešile hude vojaške zločine, zato je meso danes simbol vztrajnosti, moči in odpornosti ukrajinskega naroda v boju proti agresorju.

Vojska sposobna zaščititi suverenost Slovenije

Predsednica republike in vrhovna poveljnica obrambnih sil Nataša Pirc Musar se je v petek seznanila s poročilom o pripravljenosti Slovenske vojske (SV) v letu 2022, ki sta ji ga predstavila minister za obrambo Marjan Šarec in načelnik Generalštaba Slovenske vojske, generalmajor Robert Glavaš. Poročilo kaže, da je SV v sodelovanju z ostalimi subjekti in sredstvi sposobna zaščititi suverenost in ozemeljsko celovitost države, če bi bilo to potrebno, še vedno pa obstajajo določena neskladja oziroma odstopanja pri zmogljivostih, delovanju in vzdržljivosti obrambnih sil, vendar se hkrati odvijajo tudi koraki v pozitivno smer, ugotavlja predsednica republike. »Nacionalno varnost si bomo lahko učinkovito zagotavljali le z ustrezno opremljenostjo, pripravljenostjo in sposobnostjo znanovanja, preprečevanja ter

odzivanja na sodobne varnostne grožnje. Zahtevna naloga vseh subjektov nacionalne varnosti, tudi SV, mora biti pravočasno sledenje razvoju prebojne tehnologije, saj bo v nasprotnem primeru zaostanek predstavljal resno varnostno ranljivost,« je poudarila.

Pozvali k odstopu

Ljudska iniciativa Glas upokojencev in Inštitut 1. oktober sta minuli petek tretji shod upokojencev v Ljubljani za višje pokojnine razširila na vsesplošni protivladni protest. Na njem je množica protestnikov premierja Roberta Goloba in vlado pozvala k odstopu ter razpisu ponovnih volitev. Predsednik Inštituta 1. oktober Pavel Rupar je dejal, da »dejstva kažejo, da z veliko hitrostjo drvim v bankrot države«. Pozval je, naj vlada denar poišče pri svojih milijonih, reveže pa naj pusti, saj dodatnih bremen ne bodo prenesli, niti dovolili. Kot je dejal, bi višje pokojnine prinesel tudi nadzor nad blagajno Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Inštitut 1. oktober med drugim tudi zahteva, da jih vlada vključi v pogajanja za višje pokojnine, predsednika Zveze društev upokojencev Slovenije Janeza Sušnika pa naj iz pogajanj odstrani.

Vložili predlog ustavnih sprememb

Gibanje Svoboda, SD in NSi so v torek v državni zbor vložili predlog sprememb ustave, ki naj bi prinesle bolj učinkovit in racionalen postopek imenovanja vlade. Predlagajo namreč, da bi potrjevanje ministrov na predlog predsednika vlade z državnega zbora prenesli na predsednika republike. Ta bi pri imenovanju ministrov imel predvsem protokolarno oziroma formalno vlogo in imenovanja ne bi mogel odkloniti brez izredno tehtnih razlogov, je pojasnil vodja poslancev NSi Janez Cigler Kralj. S tem bi odpravili tudi situacijo, ko imamo istočasno dva predsednika vlade – novoizvoljenega in tistega v odhajanju, je dodal. »Cilj, smisel vsakih volitev je postaviti mandatarja in vlado, in če bi vprašali ljudi, bi rekli, naj začnejo hitro delati, ne danes, že včeraj,« je dejal vodja poslancev Svobode Borut Sajovic.

Zaostritev stavke na RTV

Del zaposlenih na Radioteleviziji Slovenija (RTVS) je v torek zaradi stavke, ki se je začela maja lani, znova prekinil svoje delo. Kot so opozorili, pogajanja o razreševanju stavkovnih razmer doslej niso prinesla nobenega napredka, razmere pa se še zaostrujejo.

Slovinci v zamejstvu (897)

Film o dolini pod Višarjami

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Konec marca so v dvorani Ljudskega doma v Kranjski Gori prvič prikazali film z naslovom Slovinci v Kanalski dolini, ki pripoveduje o življenju Slovencev v dolini pod Višarjami od Bele Peči kmalu za državno mejo v Ratečah do Tablje globlje v dolini, kjer je do konca prve svetovne vojne potekala državna meja med tedanjimi Kraljevino Italijo in Habsburško monarhijo oziroma deželo Kranjsko. Slovinci so prvobitni prebivalci te doline. Znašli so se v okrutnem metežu zgodovine, v katerem so bili prisiljeni zapuščati svoje domove in opuščati materni jezik oziroma narečje. Že fašistična oblast je začela naseljevati v dolini italijansko in furlansko govoreče prebivalce, po letu 1939, ko sta se o usodi

Kanalske doline dogovorila Mussolini in Hitler, pa so se številni preselili na Koroško, predvsem na domačije v taborišču pregnanih koroških Slovencev, na njihove domove pa so prihajali italijansko ali furlansko govoreči Italijani. Slovensko govorečih je bilo vedno manj. Slovenske organizacije v dolini

se po vojni z organizacijo tečajev učenja slovenščine in s kulturno dejavnostjo trudijo vsaj upočasniti padanje števila slovensko govorečih – teh naj bi bilo v dolini še nad petsto. Drugega načina ni, saj v državnih zakonih ni ustrezne zaščite slovenskega jezika. Veseli so vsake pomoči iz Slovenije, še posebej

iz sosesčine v Zgornjesavski dolini. Želijo, da bi na naši strani bolje poznali dolino pod Višarjami in dojeli, da tudi v njej živijo Slovinci.

Tak namen ima na začetku članka omenjeni film, ki so ga posneli na pobudo Mateje Cuznar - Zadnik in Matjaža Podlipnika iz Zavoda za izobraževanje ter interpretacijo naravne in kulturne dediščine SIKULT. K sodelovanju sta povabila Matjaža Ariha iz ATM Kranjska Gora in Rudijskega Bartalotha iz Slovenskega kulturnega središča Planika

iz Ukev v Kanalski dolini. Številni drugi so sodelovali pri nastajanju filma in posredovali svoja videnja zgodovine, sedanosti in prihodnosti doline, v kateri se srečujejo tri narodnosti in kar štiri jeziki: italijanščina, furlanščina, slovenščina in nemščina. Prav je, to ustvarjalci filma tudi načrtujejo, da se z njim seznanijo tudi v matični Sloveniji in v sosednjih državah, v katerih živijo Slovinci.

Predstavitve filma so se udeležili tudi Slovinci iz Kanalske doline in iz bližnje Ziljske doline na Koroškem – Ziljska dolina je jezikovno in zemljepisno zelo povezana s Kanalsko –, predstavniki Kluba koroških Slovencev iz Ljubljane in Inštituta za narodnostna vprašanja iz Ljubljane, med domačimi obiskovalci pa je bila tudi kranjskogorska županja Henrika Zupan. Za kulturni program je poskrbela Letizia Asbacher. Njena mama je iz Podkorena, oče pa Avstrijec.

Ustvarjalci in pripovedovalci po premieri filma v Kranjski Gori. Prva vrsta (od leve): Matjaž Podlipnik, Mateja Cuznar - Zadnik, Oswald Errath iz Ukev, dr. Nataša Gliha - Komac, predsednica SKS Planika, in Sebastijan Smodiš. V drugi vrsti od leve pa sedijo: Matjaž Arih, dr. Rafko Dolhar iz Trbiža, Jože Komac s Predela in Rudi Bartaloth iz Ovčje vasi. / Foto: Jože Košnek

Po svetu

Mesto Planet

Okoli leta 2050 naj bi bilo na Zemlji že okrog deset milijard ljudi. To bo za naš planet prehudo breme. Kaj pa, če bi vse ljudi strnili v enem samem vlemestu, vse drugo pa bi prepustili naravi, divjini, osvobojeni človeštva ...

MIHA NAGLIČ

Planet City

Avtor nore ideje o enem samem planetarnem vlemestu (Mesto planet – Planet City) je Avstralec Liam Young, spekulativni arhitekt, oblikovalec in režiser, ki živi v Los Angelesu. Kaj je torej ta »Planet City«? »Mesto Planet je oblika izmišljenega sveta, izmišljenega mesta za celotno človeško populacijo. Eno mesto za 10 milijard ljudi, kolikor nas bo po napovedih leta 2050. In teh 10 milijard ljudi živi v hiper gosto poseljenem metropolisu in na ta način sprosti pritisk na preostali del planeta in skoraj celotno površino Zemlje vrne divjini, naravi. 99,98 odstotka planeta je pokrajina, ljudje pa živijo v enem samem mestu, ki torej zaseda le 0,02 odstotka planeta. To je toliko, kot je velika ameriška zvezna država Teksas. Mesto temelji na miselnem eksperimentu ekologa Edwarda O. Wilsona, ki zato, da se izognemo množičnemu izumrtju, predlaga, da človek polovico zemeljske površine popolnoma prepusti naravi ter tako združi in omeji človeški razvoj na polovico planeta, ki ostane. V kontekstu podnebne krize in grozečega izumrtja človeka sem se

oziral za misleci, ki so razvili dovolj velike in ambiciozne načrte v primerjavi z velikostjo težave, s katero smo soočeni. Wilsonova ideja o polovici planeta se je zde la primeren predlog. Ko se spopademo s težavami tega reda velikosti, potrebujemo namreč resnično radikalne ideje. Kar nekaj biologov je raziskovalo predlog E. O. Wilsona, kar nekaj časa so raziskovali, ali bi nas vrnitev 50 odstotkov površine Planeta naravi rešila. Ampak arhitekta v meni zanimajo radikalne prilagoditve obstoječih mest, ki bi bile nujne, da bi se torej umaknili na drugo polovico površja. Tega ni še nihče raziskal, kako bi bilo to izvedljivo, takšno zapuščenje urbanih območij v tolikšni meri. In tukaj se je moj projekt začel, želel sem si vizualizirati, kako bi bilo videti to mesto na 50 odstotkih. Ko pa smo začeli, smo ugotovili, da bi s posnemanjem gostote najgosteje poseljenega mesta na planetu, Manile, prestolnice Filipinov, 10 milijard ljudi dejansko lahko naselili v mestu, ki ne zaseda polovice površine, ampak v mestu, ki je veliko 0,02 odstotka Zemlje. In najbolj radikalna različica Wilsonovega predloga je torej to, Mesto Planet, ki je neverjetno zgoščeno mesto. To smo torej želeli raziskati,

zanimaj nas je tak miselni eksperiment. Torej, ko razmišljamo o prihodnosti in o tem, kam gremo, ugotovimo, da moramo spremeniti svoje poglede na to, kdo smo in kako živimo. In to je torej najradikalnejša različica te podobe, to je najradikalnejše žrtvovanje, ki bi ga lahko naredili, da bi trajnostno živeli na tem planetu ...«

Nov način razmišljanja

»Zagotovo potrebujemo popolnoma nov način razmišljanja o tem, kaj je tehnologija in kako obstaja v svetu. Kar se zdaj izrisuje, dogaja, kar vidimo, je to, da so sistemi vodenja, ki so bili nekoč v rokah demokratično izvoljenih vlad, zdaj preneseni na zunanje izvajalce, štiri podjetja, ki ne odgovarjajo ljudstvu, ki jih voli, ampak delničarjem, ki jih zanima dobiček. To je temeljni zasuk moči, ki se je zgodil na svetovni ravni. Nismo več državljani mest in držav, kjer stanujemo, ampak smo stranke platform, ki jih nase seljujemo. Sile, ki so nekoč oblikovale javni diskurz in vplivale na oblikovanje in delovanje naših skupnosti v mestih, so se premestile na platforme družbenih medijev, ki jih, še enkrat, ne moderirajo vlade in države, ampak neki tip v puloverju s kapuco in športnimi copati ali

narcisoiden milijarder. Javna razprava se ne oblikuje na trgu, ampak na njegovih platformah. Da bi rešili te težave, moramo rešiti vprašanje financiranja tehnologije in kakšna je njena vloga v svetu. /.../ Poglejmo, kaj se dogaja s Twitterjem, kjer en sam bedak popolnoma spodkopava enega najvplivnejših forumov za sodobni javni diskurz. Gre za primer, ko je ena oseba kupila platformo, njeno vrednost pa ustvarjajo njeni uporabnice in uporabniki, ne pa lastnice in lastniki. Razmišljati moramo o skupnostni obliki lastništva teh platform v nasprotju s tradicionalnim lastništvom, ki se uresničuje ... Sanja se mi ne, kako bomo to dosegli, pravim samo, da si moramo zamisliti drugačno lastniško strukturo in nov model distribucije tehnoloških platform. To je ključno za kakršno koli prihodnost, v kateri utegnemo živeti. Te monopole je treba razbiti, to je osnova, kako bomo to storili, pa absolutno nimam pojma. Ampak to je treba narediti.« (Vir: Urška Henigman, intervju z L. Youngom, MMC RTV SLO)

Kako to narediti

Youngova zamisel je torej veličastno nora, a avtor sam priznava, da ne ve, kako bi jo udejanjili. Jaz tudi ne.

Avstralec Liam Young (1979), avtor zamisli o enem samem planetarnem mestu, spekulativni arhitekt, oblikovalec in režiser, živi v Los Angelesu. / Foto: Wikipedija

Umišljeno vlemesto (»Ekumenopolis«) na planetu Coruscant v vesoljski sagi Vojna zvezd (Star Wars) bi lahko bilo približek Youngovemu Planetu City. / Foto: Wikipedija

Pogled na Manilo, prestolnico Filipinov in najgosteje poseljeno vlemesto na planetu, v katerem na kvadratnem kilometru živi 44.000 ljudi / Foto: Wikipedija

Nove knjige (679)

Golobova Koma

MIHA NAGLIČ

»Tokrat bo /zahvala/ malo daljša. Bredi Sobočan, doktorici medicine, specialisti psihiatrije, pa docentu doktorju Blažu Koritniku, doktorju medicine in predstojniku Kliničnega inštituta za klinično nevrofiziologijo, potem profesorju doktorju in rednemu profesorju Medicinske fakultete v Ljubljani Jožetu Balažicu in profesorju doktorju Blažu Stresu, univerzitetnemu diplomiranemu mikrobiologu. Brez njih bi tole besedilo imelo luknje, globoke kot Vrtiglavica na Kaniinu. Zdaj pa nekaj ljudi, brez katerih bi jaz imel luknje v glavi in brez katerih ne bi bilo ne tega ne katerega koli drugega mojega novega besedila. (Oproščam se vsem

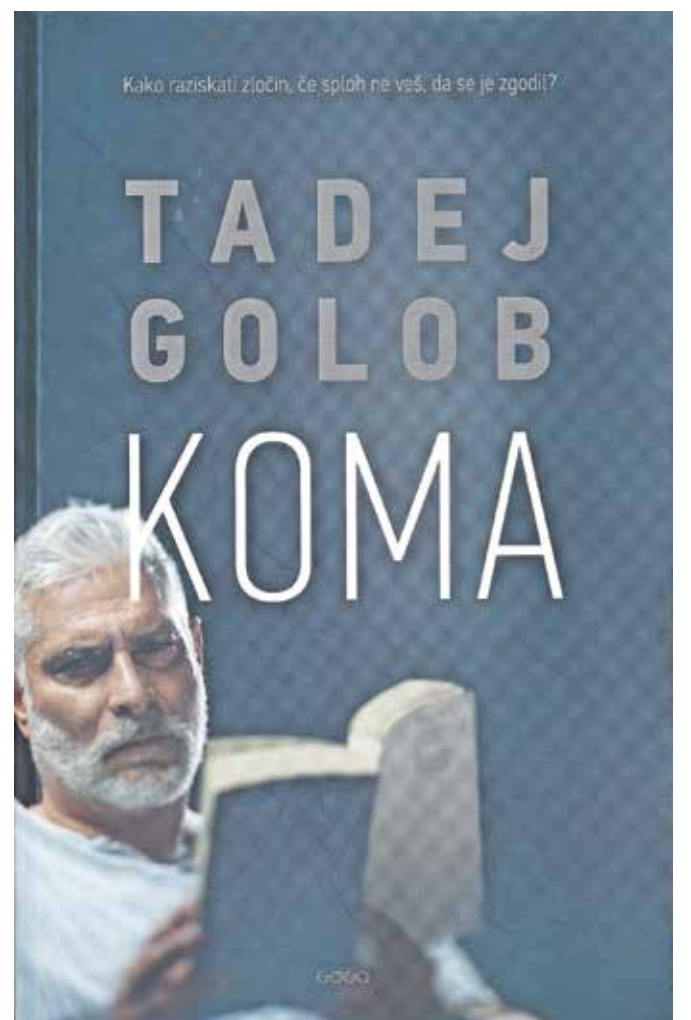
tistim, ki so skrbeli zame v stanju, v kakršnem nisem zaznaval, saj jih ne morem naštet, pa tistim, katerih nazive je težje poguglati, zato nastopajo v tej rubriki samo z imeni.) Torej: doktorica medicine, specializantka anesteziologije, reanimatologije in perioperativne intenzivne medicine Suada Fileković, doktor medicine, specializant travmatologije Mile Majstorović, fizioterapevta Kaja in Matič s travmatološkega oddelka UKC, doktor medicine, specializant fizikalne in rehabilitacijske medicine Klemen Grabljevec z Univerzitetnega rehabilitacijskega inštituta Soča, pa fizioterapevta Tanja in delovna terapevta Marta, obe prav tako s Soče, fizioterapevt Alen Lilič iz FIZIO centra v

Hrpeljah. In še enkrat prijatelj Blaž, ki mi je prijazno vrnil uslugo s Himalajo je 1989. Da ga ne pustim izdihniti v šotoru tretjega višinskega tabora na Daulagiriju, se je izkazalo za najboljšo potezo mojega življenja. Če bi bil cinik, bi se zahvalil še zalegi, ki jo je v čudnih časih, v katerih je nastal

Tadej Golob, Koma, Goga, Novo mesto, 2022, 432 strani

la knjiga, naplavilo na čelo države in bi skoraj poskrbela, da bi postala življenja normalnih ljudi v Sloveniji neznosna, če se je ne bi znebili. Pa nisem cinik in se ji ne bom. Hvalabogu nas je normalnih vendarle jebeno več.« (str. 428–429)

Ker gre za detektivski roman, že peti iz serije o inšpektorju Tarasu Birsu, o vsebini le tole: »Taras se po hudi nesreči na Polhograjski Grmadi prebudi iz kome. Ne le da ga čaka dolgotrajen spopad z zahtevno fizično rehabilitacijo, v njegovem spominu zija obsežna spominska vrzel. Vse je zaprto zaradi covid, zlovesče spremembe se odvijajo tudi na Generalni policijski upravi ...« / V celoti pa navajam avtorjevo zahvalo na koncu knjige. Iz nje je razvidno, da je pred pisanjem Kome slednjo tudi sam preživel, hkrati pa proučil strokovni fundament dogajanja. Strokovnih razlag je v besedilu skoraj preveč, a ne toliko, da bi napeti lok Golobovega pisanja popustil ...

Želi nas spodbuditi k razmišljanju

Razmišljanju o našem odnosu do narave in skupnosti, v kateri živimo in jo sestavljajo medčloveški odnosi. Pri tem se opira na vzhodnjaško filozofijo in nam na razstavi v Galeriji Ivana Groharja v Škofji Loki s štirimi slikami, ki označujejo vodo, zemljo, zrak in človeka, predstavlja štiri koane – vprašanja, ki nimajo enoznačnega odgovora, ampak nam ponujajo pot. Z oblikovalko vizualnih komunikacij Natašo Šušteršič Plotajs, prejemnico Groharjeve štipendije za leto 2021, sva povezovala niti naslova njene aktualne in nekolikanj tudi pregledne razstave Krog ali kako zveni plosk ene roke.

IGOR KAVČIČ

Galerija Ivana Groharja do sredine maja prijateljuje z ustvarjalnim svetom odlične, kakopak tudi družbeno angažirane oblikovalke vizualnih komunikacij Nataše Šušteršič Plotajs, sicer tudi ene vidnejših članic Združenja umetnikov Škofja Loka, v katerem so ji pred letom podelili Groharjevo štipendijo za leto 2021.

Polje delovanja Nataše Šušteršič Plotajs je obsežno. Kot samostojna ustvarjalka na področju kulture že leta sodeluje pri raznovrstnih projektih na širokem področju vidnih sporočil. Kot zapíše kustos Loškega muzeja Boštjan Soklič, umetnica pri svojem delu izhaja iz slikarstva, ki ga prepleta s tipografskimi elementi. »Njena priljubljena izrazna tehnika je akvarel – tehnika živih barv, subtilnih prelivov in belih premolkov,« še doda; da je v njenem oblikovalskem opusu močno prisotna izkušnja slikarstva. »Pričujoča razstava Nataše Šušteršič Plotajs ponuja gledalcu selektiven izbor njenih najljubših oblikovalskih projektov in akcij (zaključnih in tistih, ki še trajajo) s področij kompleksnih vizualnih komunikacij, ilustracij, keramike, celostnih podob in plakatov.« Ob tem poudarja, da so v ospredju ustvarjalne zanimanja tudi družbeno angažirane, sociološke teme, ki se ciljno ukvarjajo s človekom in njegovim odnosom do sveta. Prav slednje nas spodbudijo k prvim razmišljanjem, ko stopimo v galerijo.

Ne odgovor, pot šteje

V prvem prostoru galerije nas objamejo tiski velikega formata, ki predstavljajo tri elemente: pred nami je Človek – uvid, desno je Zrak – let in levo Voda – ribnik, v drugem prostoru pa je še Zemlja

Polje ustvarjalnega delovanja Nataše Šušteršič Plotajs je izjemno obsežno. / Foto: Igor Kavčič

– cvet. »Rdeča nit moje strokovne poti oblikovalke vizualnih komunikacij je neke vrste ekološko sporočilo v širšem smislu, ne zgolj kar se tiče ravnanja z odpadki in odnosa do narave, ampak tudi kot širši družbeni nagovor. Če sem se v preteklosti od diplome naprej ukvarjala predvsem z odnosom do narave in se orientirala na zahod ter se sklicevala na Indijance, sem se zdaj obrnila k vzhodnim filozofijam. Zen budisti poznajo tako imenovane koane – neke vrste vprašanja, ki jih mojster postavlja učencu, a ta nimajo pravega odgovora, ampak je njihovo bistvo v vprašanju samem, saj ta spodbuja razmišljanje. Štiri slike – plakati Zemlja, Voda, Zrak in Človek, ki zamenjuje ogenj, so namreč osrednji del razstave. Misli, ki so zapisane v teh slikah, govorijo o tem, da ima družba, neka skupnost prednost pred individualnim. Seveda se tudi na vzhodu družba vseskozi spreminja, ampak v budizmu ideje o pomenu družbe pred individualnim le ne podležejo temu noremu razmahu kapitalizma. Budizem nas uči odgovornosti do družbe.«

Ustvarjalka torej sporočila, tako imenovane koane, gledalcu posreduje skozi vizualno komunikacijo, s tem pa ga tudi spodbuja k razmišljanju. K omenjeni akciji je Nataša Šušteršič Plotajs oblikovala znak, ki vsebuje besedo Krog in se pojavi na vseh štirih slikah. V drugem prostoru so na ogled tudi originalne ilustracije, ki so osnova za vse omenjene štiri povečave.

Barva je močno sporočilo

V velikem »kvadratu« si ogledujemo 25 ilustracij v malem formatu. Gre za barvno zelo živopisne podobe, ki so nastajale v zadnjih treh letih in so mnoge izmed njih povezane tudi z različnimi stanji v času epidemije. »Pogosto slikam naključja, saj me upodabljanje nekega realnega prostora niti ne zanima. Ko slikam, se gibam po neki površini in pri tem izražam določeno vzdušje, pogosto v sliko vtmem zakodirano sporočilo,« pojasnjuje sogovornica, o bogatem barvnem svetu, s katerim se srečujemo na njenih ilustracijah oziroma slikah, pa doda: »Barve imajo zelo

velik učinek. Sicer v likovnosti obožujem barve, ki so najmočnejše sporočilo – in ne zdi se mi smiselno izpuščati barvnega sveta, ki je na razpolago.«

Slika največ v tehniki akvarela, uporablja pa tudi oljne paste, praskanke, grafit in podobno ... Prenekatera miniaturna kasneje najde pot v povečavi na velikem platnu, spet druge nikoli ne doživijo metamorfoze v veliko sporočilo. V zadnji sobi je na ogled tudi izbor del iz oblikovalskega poglavja Nataše Šušteršič Plotajs.

Kulturna podoba planšarja

Kot pove naša vodnica po razstavi, gre za neki presekok njenega oblikovalskega dela, predvsem so to fragmenti, ki še niso bili prikazani oziroma so ji najljubši. »Tu je recimo z ilustracijo poslikana oziroma grafično opremljena škatla za Alpinine čevlje, kar je bila v začetku devetdesetih posebnost. Po študiju sem kot štipendist delala v Embalažnem grafičnem podjetju v Škofji Loki in sem s precej težavami vendarle uspela 'spraviti skozi' ilustracijo na karton za škatlo.«

Predstavljenih je nekaj embalažnih enot likovnih rešitev za vitamine in minerale, ki so jih izdelovali v Krki. Še vedno pa je v uporabi znak Biodar za označevanje ekoloških izdelkov, ki ga uporabljajo pri Zvezi ekoloških kmetov Slovenije. Tu velja dodati, da je za znak uporabila izvorno ilustracijo, kar je tudi ena njenih značilnosti pri oblikovalskih snovanjih. »Sem velik pristaš človeške poteze, človeške sledi in ročna risba to vsekakor je. Kadar nam uspe ta grafični element vnesti v celostno oblikovalsko podobo in tam deluje, smo zmagali, saj gre zagotovo za presežek vsega tistega, kar sicer naredi stroj.«

Nekaj posebnega je vsekakor tudi podoba bohinjkega planšarja, ki se je zelo dobro prijel. Nastal je leta 1996 in ga še danes srečamo na mlečnih izdelkih Bohinjske sirarne. »V tem oblikovanju je bilo pomembno povedati, da gre za izjemno dobro mleko, ki ga za mlečne izdelke oddajajo domači kmetje. To je kar klicalo po podobi, ki je povezana z domačim okoljem. Pomembno je bilo ustvariti podobo, s katero bi se domačini na neki način poistovetili in jo prevzeli za svojo. Ob strani plastičnih škatel pa so znači posameznih kmetij. Z njimi so kmetje označevali krave, ki so jih pošiljali na pašo na planine, in tudi orodje, da so jeseni vedeli, čigavo je kaj.« Spet smo pri neke vrste Natašinem pogledu na svet, pri čemer poudarja skupnost, tokrat bohinjkih kmetov pred posameznikom. Pri tovrstnem projektu je izjemno pomembno dolgoročno sodelovanje in zaupanje med naročnikom in oblikovalcem, saj sta potrebna tudi dobro poznavanje tehnoloških procesov ter načrtovanje.

Na ogled je še nekaj tiskovin, kot so katalogi in likovna oprema zbirke pesmi, ki jih je oblikovala za moža, slikarja Silvestra Plotajsa Sicoeja.

Nove poti k tradiciji

V prvem prostoru presemetijo izdelki avtorske keramike. »Delam na več področjih naenkrat in na neki način je vse, kar počnem, povezano med seboj, naj bodo prej omenjene originalne ilustracije, moja razmišljanja pri oblikovanju za naročnika ali pa tu prisotna keramika.« Od tod tudi prvi del naslova razstave Krog – vse je povezano med sabo.

Predstavljeni izdelki so nastali kot želja po ohranitvi znanj s posodobitvijo podobe v sodelovanju s keramično industrijo Liboje, v Ateljeju za oblikovanje in poslikavo keramike APOK v Ljubljani, Nataša Šušteršič Plotajs pa sodeluje tudi z mojstri iz Prekmurja, za skorajšnje sodelovanje pa sta dogovorjena tudi z lončarskim mojstrom Urbanom Magušarjem. Ekspanati so odlični primer sinergije tradicionalne obrti in znanja ter umetniške nadgradnje, prizadevanja oblikovalke pa so bila usmerjena v aktualizacijo vrhunske tradicionalne keramike, v oživitve lončarstva, raziskovanja tehničnih postopkov in multiplikacijo izdelkov, kot ob keramiki dodaja kustos Boštjan Soklič.

Umetnica dodaja, da je tudi keramika še v delu. »Pri meni ni nič zaključeno, delujem na več področjih in izživim nikoli ne manjka, saj je moj ustvarjalni način vselej odprt za nova znanja. Je pa res, da delujem nekako po prioritetah, v zadnjem času je bila to zagotovo priprava te razstave, s katero bom, upam, čim več ljudi spodbudila k razmišljanju,« še dodaja Nataša Šušteršič Plotajs. Do sredine maja v Galeriji Ivana Groharja.

Originalne ilustracije za štiri koane / Foto: Igor Kavčič

Najljubši del oblikovanja vizualnih komunikacij / Foto: Igor Kavčič

Na poti k oživitvi lončarstva / Foto: Igor Kavčič

Pogovor

Cerkev nismo samo posvečeni

dr. Andrej Saje

Iščimo načine, da bo vsak, ki je krščen, v Cerkvi dobil mesto v eni od skupin v okviru župnije, poudarja v pogovoru novomeški škof in predsednik Slovenske škofovske konference dr. Andrej Saje.

JOŽE KOŠNEK

Spoštovani gospod dr. Saje. Imenovanje za novomeškega škofa je bilo za vas gotovo veliko priznanje. Postali ste najmlajši slovenski škof in tudi predsednik Slovenske škofovske konference.

Predvsem je velika odgovornost. Take službe si nisem želel in je tudi nisem pričakoval. Res sem bil pred tem že v službah pri škofih, najprej kot tajnik nadškofa Šuštarja in deset let tudi generalni tajnik Slovenske škofovske konference. Ker sem študiral cerkveno pravo in sem se kot profesor ukvarjal z naravo Cerkev, sem škofovsko službo poznal iz različnih zornih kotov teoretično zelo dobro, pa tudi praktično, ko sem spremljal škofe in sem to službo tako spoznal iz različnih zornih kotov. Biti sam v tej vlogi pa je nekaj drugega. Nekateri so mi dejali: Tako mlad, pa že škof. Res je, vendar je to zelo relativno. Nekateri škofje so še mlajši od mene, na primer Dražen Kutleša, predsednik hrvaške škofovske konference, ki je škof že deset let. Sam se s tem ne obremenjujem. Čas teče in se hitro staram.

Ob vašem imenovanju je bilo tudi rečeno in napisano, da ste znanilec novega načina v delovanju Katoliške cerkve. Z vašim imenovanjem za predsednika Slovenske škofovske konference so povezovali tudi izbiro prve ženske za generalno tajnico Slovenske škofovske konference.

Počutil sem se zelo nemočnega, ko me je apostolski nuncij obvestil, da me je papež Frančišek izbral za to službo. Ob misli, da me ta služba celo presega, sem molil in premišljeval ob Svetem pismu ter za škofovsko geslo izbral besede Živimo po duhu. Čutil sem, da je Božji duh tisti, ki pomaga, da iz naše nemoči po Božjem blagoslovu in Božjem načrtu pride kaj dobrega za Cerkev. Ob imenovanju ženske na odgovorno dolžnost v Slovenski škofovski konferenci pa je treba povedati, da je v procesu sinodalne prenove veliko govora o spremembah v Cerkvi, ki jo je treba deklorizirati in dati več možnosti in pomembnejšo vlogo laičnim sodelavcem, tudi ženskam. Cerkev smo vsi krščeni, ne le posvečeni kleriki in duhovniki. Tako pride ženski vidik bolj do

izraza. Ženska ima dodano vrednost v smislu povezovanja, topline, sočutja in razumevanja nekaterih stvari ter drugačen pristop kot moški. Ženske prinašajo drugačno dinamiko in lažje prideta do izraza sodelovanje in večja uravnovešenost.

Kot škof prevzimate odgovornost za svojo novomeško škofijo in posredno za celotno Katoliško cerkev na Slovenskem v času, ko se duhovniške vrste redčijo, ko se zmanjšuje število krščanskih krstov in porok, ko so težave z obiskom verouka. To so veliki, za življenje Cerkev pomembni problemi in izživi. Kako se jih boste lotili?

Opažamo, da se je sedanj način oznanjevanja iztrošil in je treba premisliti, kako na novo oznanjati evangelij. V zelo vernih družinah in okoljih ljudje večkrat ne dajo več krstiti svojih otrok. Tako ni več samoumevno, da se vera prenaša iz roda v rod. Starši so lahko zelo verni, otroci pa ne vidijo več svoje vloge v Cerkvi. Kako naj nagovorimo ljudi, nove rodove v spremenjenih družbenih razmerah, v globalizaciji. Vključimo jih lahko samo tako, da jim zagotovimo soudeležbo v ustvarjanju našega cerkvenega okolja. Lep primer so skavti in animatorji, ki pripravljajo oratorije, kjer vidimo, kako je mogoče pritegniti mlade. To je način, da bi tudi drugim, očetom, poročenim možem dali neko mesto. To je po eni strani zadeva duhovnikov, ki ne spustijo oziroma ne spustimo zadeve iz rok, po drugi strani pa morajo verniki začutiti, da je to naša cerkev, da smo mi župnija. Gre za soodgovornost, kaj bomo naredili. Cerkev ni gledališče, kamor pridemo, da se predstava odvij, in odidemo. Mogoče je to dovolj za starejše, ki so navajeni neke tradicionalne vernosti. Srednjih in mlajših to več ne nagovori. Treba bo iskati načine, da bo vsak, ki je krščen, v Cerkvi dobil neko mesto v neki skupini v okviru župnije. To so lahko pevci, cerkovniki, ključarji. Vsak ima neke darove. Ko obiskujem župnije, svetujem, naj tudi župljani sami dajo pobude in ne čakajo, kaj bomo naredili mi. Da ni pomembno samo, da nekaj delamo, ne da bi se zavedali učinkov svojega dela, pogledali nazaj, zakaj so se nekateri načini dela te močne cerkve iztrošili, in iskali za prihodnost nov pristop.

Novomeški škof in predsednik Slovenske škofovske konference dr. Andrej Saje / Foto: Gorazd Kavčič

Cerkev ni parlamentarna razprava. Nekateri bi radi vse spremenili, vse podrli in vse zamenjali, da bo potem boljše. To ni prava pot. Bistveni so soudeležba, poslušanje, sodelovanje in povezanost v občestvu ob pomoči Božjega duha.

Ali je bila ljubljanska nadškofija res, kot je bilo mogoče prebrati, pod posebnim nadzorom Svetega sedeža? Vi pa naj bi bili imenovani za nadškofa pomočnika.

Nobena tajnost ni, da je bila v vsej Sloveniji, ne le v ljubljanski nadškofiji, opravljena apostolska vizitacija, ki pomeni neko revizijo, pregled ob koncu leta, da po škofijah ugotovimo, kje smo in kako lahko izboljšamo svoje stanje, da bo gospodarsko, pastoralno in celotno področje delovanja Cerkev čim boljše. To ni nekaj nenavadnega, res pa je, da se ne dogaja zelo pogosto in zato pade v oči. Mi imamo neko vrsto revizije vsake pet let, imenovano ad limina, ko gremo škofje v Rim in tam poročamo o celovitem življenju Cerkev. Tudi tokrat smo se pogovarjali o celotnem življenju Cerkev. Nič presenetljivega ni bilo in sploh ni šlo za neko senzacijo. O rezultatih še ne smemo dajati izjav, ker primer še ni zaključen. Namigovanje, da bi bil jaz imenovan za nadškofa pomočnika, pa je iz trte zvito.

Primer patra Marka Rupnika je tudi za slovensko Cerkev moralno breme. Kako daleč je preiskava njegovih dejanj?

Primer Rupnik ni prijeten za Cerkev. Za kakršnekoli

zlorabe se vsem žrtvam, ki so kaj takega doživele s strani duhovnikov, še enkrat opravičujem. Večina zlorab se zgodi izven cerkvenega obzidja, določen odstotek se pa zgodi znotraj cerkve in nam je zelo žal. Zlasti v času papeža Frančiška je bilo glede zlorab v Cerkvi veliko novih navodil, sprememb zakonov in zakonika cerkvenega prava. Glede primera patra Rupnika preiskave še potekajo in niso zaključene. Verjamem, da bodo jezuitski predstojniki in Sveti sedež, ki so za to odgovorni, preiskali, kar je potrebno, in tudi sporočili ugotovitve. Ni primereno, da sedaj razpravljamo in drug drugega prepričujemo, kaj je res. V Cerkvi imamo natančno izdelane mehanizme, kako morajo postopki potekati. Sveti sedež si je glede preiskav zlorab mladostnih pridržal te pristojnosti, ker želi čim boljše in čim bolj pravično priti do zaključkov in ugotoviti odgovornost škofov, redovnih predstojnikov in v tem primeru tudi Svetega sedeža. Ker ne vemo zagotovo, kaj je na stvari, ni pošteno, da dajemo kakršno koli sodbo.

Sedaj sva v glavnem govorila o manj prijetnih stvareh. Zagotovo pa je v Cerkvi na Slovenskem tudi kaj takšnega, kar vas navdaja z optimizmom.

Spodbudno je recimo življenje po veri v majhnih skupinah. Med obiski župnij spremljam zakonske skupine, se srečujem z animatorji, s skavti, koledniki, mladinskimi skupinami, s študenti. To so manjše skupine, ki si zelo želijo mesta v cerkvi, imajo sami pobudo

in povabijo medse duhovnike in škofa. Tako vera živi po majhnih skupinah in to je prihodnost Cerkev. Čas masovne vernosti je minil. Dejansko je vprašanje, kakšna je bila ta vernost. Je imela pravo vsebino ali je pa bila zgolj tradicija, obredje na zunaj. Vprašanje pa je, kaj ima človek v svojem srcu. Ni dovolj samo to, da je nekdo redno pri sveti maši. Kriterij je notranja naravnost človeka na dobro. Papež Frančišek večkrat ponavlja, da moramo biti odprti tudi do tistih, ki so oddaljeni, ki mogoče niti niso verni. Sam sem zelo vesel srečevanj z različnimi ljudmi, tudi z nevernimi, ki me ustavijo in se pogovarjajo tudi o veri. Taki trenutki so zame zelo dragoceni.

Za konec vas prosim za vaše razmišljanje ob velikonočnem praznovanju.

Simbolika velike noči je zelo velika v smislu upanja in veselja, da ima naše življenje smisel, da je Bog z nami, da ima smisel za dobro in pravično in da blagoslavlja vse to, mi pa smo pripravljani sprejeti trpljenje ter nemoč in spoznati, da je križ del razumevanja velike noči. Želim, da bi se ob tej skrivnosti ustavili, premišljevali in se v svojih družinah tudi veselili, ker skupaj praznujemo. Prihodnost Cerkev in naše kulture je v povezovanju, v sodelovanju, v tolerantnosti v smislu sprejemanja drugače mislečih in verujočih. Kot posameznik ali narod bomo preživeli samo v sodelovanju, v kulturi zaščite človekovega življenja. Velika noč je slavje življenja. Vsem voščim veselo veliko noč!

»Bistvena stvar za prihodnost je drža in poslušanje, predvsem za nas, duhovnike. V preteklosti smo bili navajeni predvsem govoriti, drugi pa so bili poslušajoča cerkev. Ta način se mora spremeniti. Vsi moramo najprej poslušati.«

Zanimivosti

Besednjak tokrat bolj osebno

V dvorani Kina Žiri so predstavili novo knjigo Mihe Nagliča, ki jo je poimenoval Mihator besednjak in je neke vrste nadaljevanje njegovega Žirovskega besednjaka.

MATEJA RANT

V Žirovskem besednjaku, ki je izšel pred štirimi leti, je Miha Naglič s kratkimi zapisi pod petsto besednimi iztočnicami popisal svoje videnje Žirov in Žirovcev. V novi knjigi Mihator besednjak pa je svoj pogled razširil čez žirovska obzorja in v novih petsto zapisih predstavil še celo vrsto oseb, reči, pojmov in dogodkov, s katerimi se je tako ali drugače srečal v prvih sedemdesetih letih svojega življenja in dela. Gre za izbrane besede, kakor jih razume, razlaga in (po)doživlja v svojem osebnem kontekstu. Ob predstavitvi knjige v Žireh je avtor tudi pojasnil, zakaj je naslov Mihator, in ne pravilneje Mihov besednjak – v domačem kraju, pravi, namreč nihče ne bi rekel Mihov, ampak vedno Mihator.

Za uvod v predstavitev knjige so si obiskovalci gledali dokumentarni film njegovega prijatelja Andreja Borisa Mlakarja o prvem

Miha Naglič je v Kinu Žiri predstavil svojo novo knjigo Mihator besednjak. / Foto: Tanja Mlinar

obisku dalajlame v Sloveniji v začetku julija 2002 in pe-mačem kraju, pravi, namreč nihče ne bi rekel Mihov, ampak vedno Mihator.

etnografskem muzeju. Prav omenjeni dokumentarni film je bila tudi začetna iztočnica za pogovor z Mihom Nagličem, ki ga je vodila novinarka Jana Jenko. Naglič je priznal, da sam nima veliko izkušenj z budizmom, je pa s tem povezano eno od gesel v Mihatorovem besednjaku, to

je Primož Pečenko. Tako se je spomnil prijatelja, ki je po izkušnji v budističnih samostanih kot profesor poučeval budizem v Avstraliji. Ob tem je Jana Jenko spomnila, da je bil Naglič prvi Žirovec, ki se je po končanem študiju humanistike vrnil v Žiri in rojstnemu kraju poklonil vse

življenje, čeprav bi si lahko drugje našel boljšo službo. Naglič je priznal, da se marsikdo čudi, zakaj se je po dveh letih v Parizu odločil za vrnitev v Žiri, sam pa tega ne jemlje tako tragično. »Očitno imamo v rodu, da se vračamo v 'gneздо'. To je storil že moj stari oče, ki je kot rudar delal v Ameriki, a so ga ob prihodu domov aprila 1914 vpoklicali v vojsko.«

Knjigo Mihator besednjak je za razliko od Žirovskega besednjaka zastavil še bolj osebno, med tremi najljubšimi gesli pa je izpostavil: Čigav si pa ti?, kresovanje ter Mariji – stara mama in vnučinja. V prvem se je spomnil dogodka iz mladosti, ko je mimo njega večkrat pripeljal Janko Lazar in ga vprašal: Čigav si pa ti? Kot pravi Naglič, mu je vedno strumno odrecital, čigav je, nekoč pa ga je imel dovolj in mu je vrnil zafrkljiv odgovor. Pod geslom kresovanje se skriva njegova poezija, pod tretjim geslom pa zelo

močna zgodba o dveh Marijah: prva je bila njegova prababica, ki so jo z balo sprejeli pri klonici ob cesti, o čemer mu je pripovedoval Peter Naglič, ki je po tej cesti tik pred koncem druge svetovne vojne pripeljal posmrtno ostanke svoje umorjene sestre, njeni domači pa so jo pričakali prav na kraju, kjer so osemdeset let prej pričakali staro mamo umorjene. »Prvo so na ta kraj pripeljali kot nevesto, drugo pa kot umorjenko.«

Na koncu je Naglič priznal, da mu je tudi po tej knjigi ostalo še sto gesel, a za zdaj nima motivacije za pisanje še enega takega »špeha«, kot se je izrazil. Diplomatsko se je izognil tudi namigom, ali morebiti pripravljajo pesniško zbirko, glede na to, da je nekaj pesmi že vključil v Mihator besednjak: »Po moje sem že prestar za pesniško zbirko. Za poezijo je treba biti zanesen od kakšnih močnih čustev – zaljubljenosti, jeze ali česa podobnega, to pa nisem.«

Zbornik s Križevpotnim vencem

Ob Dnevih Škofjeloškega pasijona je izšla tudi nova, letos že osemnajsta številka zbornika Pasijonski doneski, ki jo bogati naslovnica z vitrajem mojstra Marka Jermana, ki je zbornik popestril s Križevpotnim vencem.

VILMA STANOVNIK

Zbornik Pasijonski doneski izhaja že od leta 2006, njegov ustanovitelj in urednik pa je bil do leta 2017 Alojzij Pavel Florjančič. Kot je ob letošnji predstavitvi prejšnji teden povedala sedanja glavna urednica Helena Janežič, se brez nje-zgodba o tem zborniku ne bi začela in ne nadaljevala.

Danes uredniški odbor sestavlja sedem članov, poleg Janežičeve in Florjančiča še Blaž Karlin, Hiacinta Klemenčič, Matija Ogrin, Andreja Ravnihar Megušar in Jože Smukavec.

Izdajateljica sta Muzejsko društvo Škofja Loka in Kulturno-zgodovinsko društvo Lonka Stara Loka, izid pa vedno finančno omogoči Občina Škofja Loka.

»V 18 številkah je izšlo okoli tristo znanstvenih in poljudnih strokovnih prispevkov. V prvem delu zbornika, ki mu preprosto rečemo Pasijonski doneski, so bolj znanstvena in strokovna besedila, v drugem delu z

naslovom Pasijonski razgledi, pa je vsako leto kronologija oziroma pregled, kaj vse se je na temo pasijona dogajalo v preteklem letu,« je povedla Helena Janežič.

Letošnjo izdajo je z uvodnim razmišljanjem začel brat Joško Smukavec, ki je opozoril tudi na jubilejno obletnico, ki jo v sebi nosi leto 2023. »Ti kaj pomeni obletnica 1050? Ti kaj pove dejstvo, da so bili naši kraji prvič omenjeni v darilni listini leta 973, in sicer s pripadajočimi kraji Suha, Žabnica, Lonka (Stara Loka) in Selca?« je zapisal Joško Smukavec in dodal, da je treba odkrivati, kaj imamo in kaj je pri tem dragoceno.

Pasijonski doneski

V prvem delu zbornika so nato zbrani zapis Matije Ogrina Pesem od gore Kalvarije v rokopisu iz Koke, Ane Kocjančič O scenografiji pasijonskih iger med obema vojnoma, Jaše Drnovška Škofjeloška bratovščina sv. Rešnjega telesa med utrjevanjem vere

Mojster vitraja Marko Jerman in glavna urednica Pasijonskih doneskov Helena Janežič ob predstavitvi letošnjega zbornika / Foto: Gorazd Kavčič

in skrbjo za onostranstvo, Herte Maurer - Lausegger Drabosnjakova pasijonska igra na Koroškem in časopis Mir, Helene Janežič Slovenski pasijon v Clevelandu, Andraža Arka Pasijon v zadnjem obdobju nemega filma in Vincencija Demšarja Postaje križevega pota

in cerkev na Hribcu v Pušalu pri Škofji Loki.

Pasijonski razgledi

Pasijonski razgledi nato opisujejo lanske Dneve Škofjeloškega pasijona, očemer je pisala Ema Nunar, Urška Florjančič pa je pisala o Škofjeloškem pasijonu v risbi

Janeza Plestenjaka in Pasijonskih Reminiscencah. Rafał Kędziński je pripravil zapis o Logaškem pasijonu 2022, o pasijonskih romanjih iz Žirovskega Vrha v Logatec leta 2017 in lani pa je pisal Alojz Pavel Florjančič. Blaž Karlin je pripravil prispevek o Pasijonkah

2022, Jakob Vrhovec pa o letošnji pasijonski razstavi, ki si jo je te dni moč ogledati tudi v Sokolskem domu. O letnem srečanju združenja Europassion v katalonski Esparregueri je pisal Aleksander Igličar, o premierni uprizoritvi pasijona v Oberammergau pa Andreja Ravnihar Megušar.

Pasijonske besede in podobe

Nekaj posebnega v letošnji izdaji so zagotovo pasijonske besede in podobe, ki govorijo o križevem potu. Ta po besedah Verene Koršič - Zorn označuje tako ljudsko pobožnost kot upodobitev trpljenja oziroma poti, ki jo je prehodil Kristus s križem, od Pilatove obsodbe do križanja na Kalvariji. O mojstru vitraja Marku Jermanu je prispevek pripravil Blaž Karlin, njegov prepoznavni umetniški slog pa je moč občudovati v številnih cerkvah ter drugih bogoslužnih prostorih in zasebnih stavbah. V Pasijonskih doneskih se predstavlja s Križevpotnim vencem.

Jaz, midva in mi

Butarica

MOJCA LOGAR

profesorica geografije
in zgodovine

Minila je cvetna nedelja in z njo butarice. Begance, gubance, različna imena imajo, nameni in izdelava je enaka. Zelo sem vesela in ponosna, da izdelam butarico sama. Včasih sem jih naredila pet, vsakemu otroku svojo, danes je ena dovolj za celo hišo. Najpomembnejše je nabrati zelenje. Bolj kot je pisano, lepša je. Jaz nimam predpisanih vrst lesa in zelenja. Kar dobim, to uporabim. Nepogrešljiv je bršljan. Najlažje narediš butarico iz navadnega bršljana (Hedera helix). Preprosto povedano, to je tisti bršljan, ki ima lepe jagode in vejice v snopih.

Letos sem pri znancih dobila drugo vrsto bršljana (Hedera hibernica). Ta nima jagod. Za butarico sem morala natrgati vsak list posebej in jih povezati v snope. Ko sem tako izdelovala butarico, sem kaj kmalu ugotovila, da bo tega zelenja premalo in da gre vse skupaj zelo počasi. Natrgam zelenje, ki ga imam doma, vrbo, poganjke japonske češnje. Še vedno ni bilo dovolj. Kje naj sedaj dobim zelenje, pomislim, in rešitev je na dlani. Česar nimam jaz, ima sosed. Ona ima vrt kot arboretum. Narezali sva cipreso različnih vrst, resje in potem je šlo hitreje. Na vrhu mora biti oljka. Dodala sem še malo forcije, da je bilo bolj pisano. Ponosno opazujem to svojo butarico. Tudi otrokom je všeč. V vasi so izdelovali butarice skupaj z otroki in

Navade bodo živele, dokler bomo z njimi živeli ljudje in nam bodo prinašale veselje.

ena od mamic reče: »Mentorjev nam manjka. Malo staršev zna še povezati butarico. Ali se nam boš prihodnje leto pridružila?« Seveda, odgovorim. Z veseljem in si mislim, sedaj sem že toliko stara, da lahko postajam mentor. Ko povežemo

šibe različnega lesa skupaj, na to konstrukcijo navezujemo zelenje. Vsako vrsto zelenja povežemo posebej. Pri tem nam prav pridejo še kakšne roke, da primejo vse skupaj in da lahko trdno povežemo. Nekaj takih prijemov in navad sem videla pri tustu, ki je izdeloval butarice. Tudi cvetličarji in vrtnarji v šoli so me naučili marsičesa. Vse pa moraš preizkusiti sam. Dokler se ne lotiš dela sam, so vse besede, slike in teorija zaman. Cvetna nedelja je bila v znamenju Planice. Zmagovalcem so namesto šopka izročili butarico, kar se mi je zdelo zelo lepo. Navade bodo živele, dokler bomo z njimi živeli ljudje in nam bodo prinašale veselje. Nihče druge bo tega počel namesto nas. Sedaj imam svojo butarico prislono na okenski polici. Lepo se bo posušila. Ne vem, če jo bomo gledali in premikali sem in tja celo leto. Naj bi z njo kropili po hiši ob božiču ali ko pride huda ura. Kdo ve, kaj bo huda ura. Včasih je bila toča, grmenje. Ali bo huda ura sedaj suša, požar, bolezen? Vsekakor je ne bomo vrgli stran. Kdaj bomo z njo podkurili ali jo delno uporabili za ogenj ali škropljenje po hiši, ne vem. Vem le, da sem z veseljem in ponosom »posvojila« to navado.

Velikonočno tridnevje

JANEZ LOGAR

zakonski in
družinski terapevt

Velika noč je največji krščanski praznik z večstoltno tradicijo. Tridnevje se začne na veliki četrtek zvečer in zaključuje s praznovanjem velike noči v nedeljo. Religiozne vsebine velike noči so se močno vtkale v našo kulturo – pospravimo hišo, pomijemo okna, uredimo okolico hiše, gospodinje pečejo potice in prato (budl), skupaj z otroki delamo pihche, izberemo šunko. Glavne jedi imajo svojo religiozno vsebino. Religiozni praznik pa ni le tradicija, temveč nas spominja predvsem na duhovne vsebine naše življenja. Religija je bila

od nekdaj povezana z vprašanji o pomenu življenja, smrti, duhovnosti in presežnosti. Opazujemo lahko trend, kako religija v zahodnem svetu (kamor spada tudi naša Slovenija) izgublja privržence, hkrati pa povpraševanje po psiholoških, psihoterapevtskih in drugih »dušebrižnikih« narašča. Mnogi psihologi in psihoterapevti ugotavljajo, da je religija lahko pomemben vir opore ljudem in da lahko religiozne vrednote in prakse pomagajo pri soočanju z mnogimi težavami v življenju. Človek je v svojem najglobljem smislu duhovno bitje in psihologija ne more odgovoriti na vsa vprašanja, ki tarejo današnjega človeka.

Ob velikonočnem tridnevju se lahko vsak posameznik vpraša, kateri del praznikov se nas bolj dotakne – veliki petek in trpljenje ali velika noč in veselje. Vemo, da sta oba dneva neločljivo povezana. Za nekatere predstavlja trpljenje velikega petka priložnost za vpogled vase, premislek o lastnih napakah in iz tega izhajajoča priložnost za spravo in duhovno prenavo. Drugi ljudje posvečajo večji poudarek veliki noči in veselju, saj verjamejo, da ta praznik predstavlja zmago nad smrtjo in trpljenjem. Toda kje sem jaz v tem ravnovesju? Ali

ga imam? Ali bolj vztrajam v trpljenju ali želim imeti le veselje? Skupaj je celota. Moramo pa zapisati, da imamo zaradi razvoja družbe danes več možnosti izbire kot v preteklosti!

Včasih je bilo življenje težko zaradi preživetja, ni bilo hrane, bolj so bili odvisni od vremena, veliko dojenčkov (in porodnic) je umrlo ..., danes smo odrešeni mnogo teh tegob. Sodobni človek ima jesti in piti, zdravstvo je na visokem nivoju, vozimo se sem in tja, imamo plačane dopuste ... Hkrati pa sodobni človek zelo trpi zaradi odnosov, osamljen je, trpi zaradi čustev, ki nam grenijo vsakdanjik. Vendar je velika razlika – to so težave, ki jih z današnjim znanjem v določeni meri lahko in znamo reševati. Ni treba, da ostajamo v velikem petku, bolj je pomembno, da se odločimo vstopiti v velikonočno veselje. Na žalost se prenekateri sodobni človek noče in ne zmore ločiti od velikega petka. Nekateri so prav zvezani s trpljenjem oziroma ga ne želijo in ne znajo opustiti. Res je tudi, da se trpljenje (predvsem čustveno) zažre, zapeče v naše telo. Pa saj zato je prišel bog na svet in nas tega rešil.

Vzemimo to darilo.

Kupidova žlica (2)

MAJA BERTONCELJ

raznolikost
in vključevanje

Z evropskim gastronomskim tekmovanjem Kupidova žlica organizatorji globalno širijo zavedanja o sposobnostih oseb s posebnimi potrebami. Slovenski zmagovalec Nino Kaštrun se bo jeseni v kuharskem znanju v Zagrebu pomeril v polfinalnem tekmovanju z zmagovalci iz 27 evropskih držav, za nagrado bodo odšli tudi na sprejem k papežu.

Slovensko tekmovanje je pozorno spremljal slovenski kuharski mojster Jožef Oseli, ki sodeluje tudi z osebami s posebnimi potrebami. »Predhodno smo se s tekmovalci srečali. Izbrali smo jedi z različnih koncev sveta. Pomembno je izbrati prave sestavine in jim pojasniti, kako jed pripravijo oziroma dokončajo v zgolj desetih minutah, kolikor so jih imeli na voljo. Večina jedi je zahtevala že predpripravo, saj se drugače časovno ne bi izšlo,« je pojasnil Oseli in dodal, da njegovo sodelovanje z osebami s posebnimi potrebami traja že dobro desetletje.

»Začelo se je z dr. Valerijo Bužan in restavracijo Druga violina v Ljubljani, v kateri delajo tudi osebe z motnjami v duševnem razvoju. Lahko rečem, da zmorejo veliko. Zelo uspešni so lahko prav v gostinstvu. Še posebno osebe z Downovim sindromom so dojemljive, si zapomnijo sestavine, postopek ..., potrebujejo pa seveda več časa,« je dejal. Tudi slovenski zmagovalec Nino Kaštrun ima Downov sindrom.

Da je Slovenija gostila gastronomsko tekmovanje za osebe s posebnimi potrebami, ima zasluge tudi dr. Valerija Bužan, ki je predsednica Društva Downov sindrom Slovenija. »Kupidova žlica je aktivnost, ki se je začela v Zagrebu. Lani smo imeli tam evropsko srečanje izvajalcev socialnih storitev. Govorili smo o zaposlovanju in se dogovorili, da bi bilo dobro, če bi se tekmovanje razširilo, kar se je zgodilo. Menim, da je treba veliko narediti na področju vključevanja

Tekmovanje Kupidova žlica je pozorno spremljal tudi slovenski kuharski mojster Jožef Oseli. / Foto: Maja Bertoncej

ljudi z invalidnostjo v družbo in tudi v normalna delovna okolja. Verjamem, da bo

udeležba na tem tekmovanju tudi pri nas vsako leto večja,« je povedala.

Dr. Valerija Bužan, predsednica Društva Downov sindrom Slovenija / Foto: Maja Bertoncej

Kot predsednica Društva Downov sindrom Slovenija se še posebej trudi za vključevanje oseb z Downovim sindromom v družbo. »Želimo, da bi se delodajalci opogumili, da bi jih čim več zaposlovali, mi pa jim bomo v okviru društva nudili podporo. Vse preveč so vključeni v zaprte institucije, kot so Varstveno-delovni centri. Menimo, da morajo imeti zaposlitve v normalnih delovnih okoljih – in povsod v tujini to že zelo lepo teče. Želimo si, da se v ta okolja čim prej vpeljejo. Seveda je pomembno, da so v družbo vključeni že v vrtcu in potem v šoli. Od inkluzivne šole pa smo pri nas žal še zelo daleč,« ugotavlja. Veseli pa jo, da nekaj primerov uspešnega vključevanja otrok z Downovim sindromom v večinske šole kljub vsemu tudi pri nas je. O enem takšnem so posneli film, ki bo kmalu zagledal luč sveta. »V filmu bo prikazana tudi podpora, ki je ob tem potrebna. Vključevanje ne sme biti stvar dobre volje, je pravica, ki jo imajo,« je zaključila dr. Valerija Bužan.

(Konec)

Tunjiške zgodbe (32)

Kako je Naum ukanil financarja

IVAN NOGRAŠEK

Naša vas je že od nekdaj znana, da se tu pridela kar veliko sadja. Tako jabolk kot hrušk in tudi češpelj. Kar nekaj so kmetje zaslužili s prodajo sadja, še več pa s tistim, kar se je dalo skuhati z njim. Že v cerkveni kroniki je zapisano, da so leta 1864 tako dobro obrodile češplje,

da so z iztrženim denarjem od suhih češpelj, ki so jih prodajali v Trst, vaščani kupili veliki cerkveni, bronast zvon. Ta je manjkal kar dobrih sto let po dograditvi cerkve. Zvon je težak 1.632 kg. Vaščanom ga je uspelo ohraniti tudi tedaj, ko so za potrebe vojske in topovske cevi vzeli preostale tri zvonove. Temu zvonu so še dolgo rekli »češpljev zvon«.

Po vojni so kamniški financarji hodili od hiše do hiše in pregledovali, da ni kdo iz sadja kahal tiste opojne reči. Kdor ni imel pisnega dovoljenja, da nakuha nekaj žganja, so mu zaplombirali kotel tako, da ga ni mogel sestaviti. Nekoč je Naumov oče tako nedovoljeno kahal »šnops«. Prekuhana brozgo je zlival v veliko leseno kad. In sicer zato, da bi se kad dobro zamočila in ne bi puščala. Pri tem delu pa ga je zalotil financar, ki je po vasi delal kontrolo ravno nad takimi prekrškarji. Že mu je

pisal prekršek in s tem tudi kazen. Oče pa malo zvit in jezen prevrne tisto veliko in polno kad, v kateri je bila že prekuhana brozga, v breg pod hišo in reče, da tega, če se ne sme, ne bo več počel. Financar je bil prepričan, da je oče prevrnil še sveže sadje. Še financarju se je oče zasmilil, da si je naredil takšno škodo, kar opravičil se je in mu rekel: »Saj nisem mislil tako hudo.« Oče pa je še naprej preklinjal take uredbe in zagotavljal, da žganja ne bo več kahal. Financar je odšel od hiše, tudi kotla mu ni zaplombiral, k hiši pa ga tisto leto tudi ni več bilo. Oče pa je takoj po odhodu službenega moža namlel v tisto prevrnjeno kad polno svežih jabolk in hrušk. Kar malo mu je šlo na smeh, ko je tisto leto vseskozi kar brez skrbi kahal tisto prepovedano reč, ki je tedaj šla kar dobro v promet, saj je bilo povsod dosti možakarjev, ki so ga radi zvrnili kakšno šilce.

Splača se biti naročnik Gorenjskega glasa

Pokličite 04/201 42 41
ali pišite: narocnine@g-glas.si

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Gorenjski priimki

Selak ali Vaščan, 2. del

TINO MAMIČ

Jezikoslovec in etimolog dr. Marko Snoj pravi, da je selo prostor, kjer stoji hiša ali naselbina. Tako kot vas, naselje ali zaselek. Verjetno gre za sovpad s staroslovansko in še prej indoevropsko besedo sedlo, ki izhaja iz korena sed v pomenu »sedeti«. Najprej je to pomenilo »mesto za sedenje«. Podobno kot v drugih jezikih: starovisokonemško sezzal, nemško Sessel v pomenu sedež, armensko etl v pomenu mesto ali prostor, v grščini hella in v latinščini sella v pomenu sedež. V starocerkveni slovščini pa je izraz za kmeta selnik.

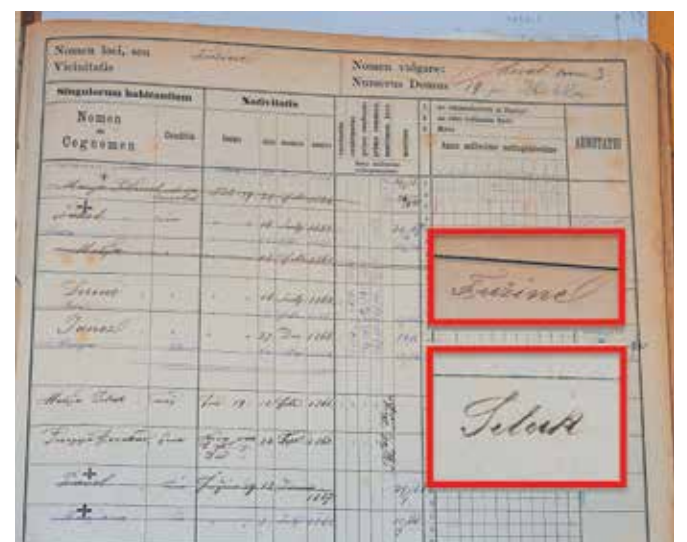
Selu rečemo tudi vas. Zato bi priimek Selak lahko tudi »prevredli« v sicer

neobstoječi priimek: Vaščan. Kot ime kraja je Selo še starejše od priimka Selak, ki je nastal sredi 15. stoletja. V srednjem veku je bilo samo na Kranjskem kar 13 krajev z

imenom Selo in sedem krajev, ki imajo besedo selo na drugem mestu. Po omembah najstarejše je Selo pri Bledu, ki je bilo kot ZELACH zapisano že okoli leta 1080,

nato pa še 1185 (Scela), 1253 (Zelach), okoli 1307 (Selach), 1326 (Vsel) in 1354 (Zelazh). A tudi druga Sela imajo častljivo starost: Lutško selo (1259), Selo pri Žireh (1291), Selo pri Ljubljani (1312), Selo pri Vodichah (1327), Selo nad Polhovim Gradcem (1328) in Selo pri Žirovnici (1354). Imena je popisala četverica strokovnjakov (Miha Kosi, Matjaž Bizjak, Miha Seručnik in Jurij Šilc) v imenitni knjigi Historična topografija Kranjske do leta 1500 (ZRC SAZU).

Naštetimo še nekaj znanih osebnosti: gospodarstvenik Branko Selak (1947), literarni zgodovinar, prevajalec in publicist Franjo Selak (1847–1906), športni delavec in prejemnik Bloudkove plakete Izidor Selak,

Družina Selak na naslovu Fužine 19 v Poljanski dolini. Priimek, ki izvira iz Kladja, je bil v 19. stoletju v dveh generacijah v hiši Pri Kovaču (kasneje se je reklo Pri Blažku), nato pa se je družina preselila na Štajersko. Družinska knjiga (Status animarum) je iz Župnije Stara Oselica (SA 1879 Stara Oselica, zv. 2. str. 211) / Foto: Tino Mamič

politični upravni uradnik Jernej Selak (1789–1866), skladatelj frančiškan Don Kosto ali Jernej Selak (1893–1968), gospodarstvenik, publicist in dramatik Josip Selak (1868–1950) in Lucija

Selak (1996), Dolenjka, ki poje v Ansamblu Saša Avsenika. Na Hrvaškem pa je skupaj s svojim soprogom Ninom Raspudičem članica parlamenta filozofinja Marija Selak Raspudič (1982).

Lep in izjemno čitljiv poročni vpis iz leta 1707, ko je v Škofji Loki Luka Selak (Lucas Sellak) vzela za ženo Marušo (Marusha). Knjiga je v Nadškofjskemu arhivu Ljubljana (P 1683–1736 Škofja Loka, zv. 2, str. 140). / Foto: Tino Mamič

Vaš razgled

Na zaključku sezone v smučarskih skokih se je v Planici od skakalne kariere poslovil zelo priljubljeni Cene Prevc. V množici obiskovalcev je bila opazna njegova navijačica, ki mu je na izviran način sporočala željo po skupnem fotografiranju. Če jo je Cene opazil, verjamemo, da ji je željo tudi izpolnil. M. B. / Foto: Gorazd Kavčič

Na 33. otroškem parlamentu, ki je potekal v veliki dvorani Mestne občine Kranj, sta zbrane – med njimi tudi župana Matjaža Rakovca – z virtuosnim nastopom navdušila mlada glasbenika Jaka Luštrik in Andrej Herakovič. Eden na kitari, drugi na violončelu, a vendar sta Jesen u meni in Despacito zazveneli skoraj tako, kot bi ju zaigral znani duet 2Cellos. K. M. / Foto: Gorazd Kavčič

HUMOR, HOROSKOP

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Energijo boste vlagali v svoje družinske odnose in tudi v svoje prebivališče. Še vedno pa se boste spotikali ob ovire, za katere se vam bo zdelo, da vam jih usoda kar pogosto nameče. Govorimo tako o napornih najbližjih kot o puščajoči pipi.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Dosegle vas bodo neke nepričakovane novice, ki vas bodo kar malce šokirale in predvsem strezile. Ne bodo slabe novice, bodo pa za vas pomenile možnost preobrazbe in vam bodo odprle nove vidike, ki so vam bili doslej skriti.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Vaša podzavest in intuicija bosta delovali s polno paro. Od vas je odvisno, kako boste to izkoristili, saj lahko veliko pridobite. Bodite pozorni na majhna znamenja in simbole okoli sebe, ki vas bodo pravilno usmerili.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Zaradi pozornosti, ki je boste deležni, boste vzbudili tudi nekaj ljubosumja. To naj vas niti najmanj ne prizadene. V svojo družbo sprejmite samo ljudi, ki vam bodo po dobrem razmisleku blizu in bodo imeli razumevanje za vas.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Ker boste počistili svoje odnose in celo odrezali nekatere ljudi iz svoje okolice, lahko pričakujete tudi nekaj neprijetnih trenutkov in predvsem nenaklonjenih ljudi. Toda zavedajte se tega, da če vas kdo ne mara, pomeni, da nekaj delate prav.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Čas je za realno ocenitev svoje psihične pripravljenosti, pa tudi fizične zmogljivosti svojega telesa. Opustiti bo treba slabe navade, posebno če so v vašem življenju prisotne že dalj časa. Tokratne energije so naklonjene spremembam.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Na poslovnem področju vam ne bo šlo vse od rok. Doma se boste jezili in zdelo se vam bo, da vaša zveza nikamor ne napreduje in ne zadovoljuje vaših potreb, ki jih imate v danem trenutku. Finance bodo zaškripale. Ampak vse mine!

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

V tem času se lahko oblikujejo nepričakovana prijateljstva in zveze. Lahko se tudi zgodi, da se boste razšli z nekom, s komer ste imeli odnos že dolgo časa, pa se vam bo zazdelo, da ste vse skupaj prerاسli oziroma je zadeva postala za vas strupena.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Razmišljali boste o odnosih, ki jih imate z ljudmi okoli sebe, in o tem, kaj pričakujete od njih. Čas je odličen tudi za vašo psihično prenovo in terapijo. Ob vsem tem si privoščite tudi sprostitve telesa, da bo regeneracija popolna.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Opuščali boste odnose, ki vas več ne zadovoljujejo. Ker boste polni karizme in prav žareči, se vam bo zgodilo, da boste vzbudili tudi ljubosumje, ki vam bo prineslo nekaj preprirov in sporov. Imejte to v mislih, v zavesti in se ne dajte.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Velike spremembe v vašem domu so pred vrati. Nenadoma se vam bo zazdelo, da potrebujete več bližine in ljubezni, in če ste v sveži zvezi, boste naredili korak naprej v skupno gospodinjstvo, ki pomeni tudi več bližine. Presenečenje.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Novice, ki jih boste prejeli, vas bodo malce presenetile, toda to ni nič slabega. Spregovoriti boste morali in se postaviti za svoje pravice, s čimer boste okolico sicer presenetili, toda za vas bo to zelo osvobajajoče. Konec tedna bo res pester.

TA JE DOBRA

Kovač brez x

Psihiater vpraša pacienta: »Kako se pišete?«

Pacient: »Kovač; brez x.«

Psihiater: »Vprašal sem vas, kako se pišete.«

Pacient: »Saj pravim, da Kovač brez x.«

Psihiater: »Saj v besedi Kovač ni nobene črke x.«

Pacient: »Pa saj to vam že ves čas govorim!«

Nesreča na smučišču

Prijateljica blondinki pripoveduje, kako hudo je bilo na smučanju. »Padla sem po strmini in se tako polomila, da sem obležala za tri tedne.«

»Ali si bila na tako zapuščenem kraju, da te niso mogli prej najti?« jo vpraša prijateljica.

Zajček bi jagode

Zajček medvedu: »Imaš jagode?«

Medved: »Nimam!«

Zajček spet: »Imaš jagode?«

Medved: »Povedal sem ti, da jih nimam!«

Zajček ne odneha: »Imaš jagode?«

Medved: »Še enkrat me vprašaj po jagodah, pa te bom pribil na drevo!«

Zajček: »Imaš žeblice?«

Medved: »Nimam.«

Zajček: »Kaj pa jagode?«

Zamudil bi službo

Za avtobusom teče moški in kriči: »Ustavite avtobus, sicer bom zamudil v službo.«

Potniki opozorijo šoferja, naj ustavi. Mož vstopi na avtobus, se obrne k potnikom in reče: »Res hvala za pomoč, zdaj pa, prosim, pripravite vozovnice za pregled.«

LAŽJI SUDOKU

3	8			5	1
9	5			4	6
		9	2		4 8
	3		1	6	
7	9		3	8	5 2
	4		7		9
2	1		6	7	
5			4		3 7
	6		8		9 1

Rešitev:

1	2	6	9	8	7	9	7
4	9	6	1	2	5	9	8
5	9	6	5	7	1	6	
6	9	1	2	4	8	7	9
2	5	1	8	7	9	6	2
7	4	6	1	5	2	8	3
8	7	2	6	1	4	9	5
9	6	7	8	1	5	2	3
6	1	2	9	6	5	7	8

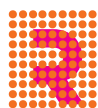
TEŽJI SUDOKU

7	8	4		3			
		1		6			3
		6			5	8	7
	7			9			
5			3	4			6
			2			5	
9	1	7				8	
8			2			9	
				6		7	1

Rešitev:

5	1	2	8	9	6	7	3
7	6	4	1	2	5	9	8
2	9	8	5	7	1	6	
6	9	1	2	4	8	7	9
9	2	1	8	6	5	3	7
4	8	7	1	5	2	3	6
6	7	9	2	1	5	2	3
1	2	9	6	5	7	8	4

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

JAVNI ZAVOD 973, Mestni trg 15, 4220 ŠKOFJA LOKA

Foto: Marjan Koplan

5. 3. – 22. 4. 2023

DNEVI ŠKOFJELOŠKEGA PASIJONA

www.pasijon.si

Križev pot po mestnem središču Škofje Loke

Veliki petek, 7. april 2023, ob 15.00

Staro mestno jedro, začetek v župnijski cerkvi sv. Jakoba v Škofji Loki

Križev pot v Poljanah nad Škofjo Loko

Veliki petek, 7. april 2023, ob 15.00

Pred župnijsko cerkvijo sv. Martina v Poljanah

Velikonočni koncert zbora Minuta čez

Velikonočni ponedeljek, 10. april 2023, ob 19.01

Cerkev sv. Petra v Selcih

Pasijonsko sporočilo prizora križevega pota z režiserjem Marjanom Kokaljem in uprizoritev pasijona mladih iz Župnije Ljubljana Štepanja vas.

Petek, 14. april 2023, ob 19.00

Kapucinska cerkev sv. Ane v Škofji Loki

Romualdov dan v kapucinskem samostanu

Sobota, 22. april 2023, ob 18.00

Kapucinski samostan Škofja Loka in kapucinska cerkev sv. Ane

Več informacij o posameznih dogodkih najdete na spletni strani www.pasijon.si.

Dneve Škofjeloškega pasijona omogoča Občina Škofja Loka, program dogodkov koordinira Zavod 973.

Posamezne dogodke organizirajo različni zavodi, organizacije, društva in župnije.

SESTAVIL: F. KALAN	SLUŽBENO MESTO VIKARJA	CENJENA USPEŠNA OSEBA (KNJIŽNO)	IGRA NA SREČO	AFRIŠKA MRZLICA	SREDO- ZEMSKO IGLASTO DREVO	OSKAR LAZNIK	UŽIVAJČ (KNJIŽNO)	JAKOBOV BRAT, EDOM	VRAG	TONY CETINSKI	NIHALNI ELEMENT	MESEC V JUDOVSKEM KOLEDARJU	BARVILO ZA LASE, KNA
LASTNIK VELEPO- SESTVA						13							
UTROITEV LIDA Z MAVČNO OPORO												23	
STARO- GRŠKA SRAJCA	15						KLI, TOLKAČ			ORIENTAL- SKA KRCMA			
AMERIŠKI LEGVAN ZELENE BARVE					22	UTELEŠE- NJE BOGA VISNUJA TV ZASLON		4		TRINOG, NASLNEŽ			
RENUJ			ZRAK (NAREČNO) SNOV ZA POGON MOTORJEV					VELETOK V AFRIKI PEVKA O CONNOR				NAROD V KAMBODŽI	GLASBENIK DEDIC
INŽENIR (OKRAJ- ŠAVA)				POLIFEMOV TEKMEC, ACIS						ZGORNJA OKONČINA			
SLIKAR MAVEC				MENIČNO JAMSTVO						DARILO (ZASTAR.)			
ARABSKI PESNIK					9		MESTO V FRANCIJI KARTA PRI TAROKU						3
GORENJSKI GLAS	PROSTRAN- STVO	SLOVENSKI ARHITEKT (FRANCE) STROŠEK								ŠVEDSKO SMUCISČE			
ŠIVAČ							RIMSKI DVORNI ČASTNIK	19		ŠAHISTKA KUSNIR			
MESTO NA OBALI							VZOR, IDEAL UMETNOST				POTOPLJEN BRITANSKI PARNIK	SLOVENSKI IZUMITELJ (MARIO)	KRAPU PODOBNA RIBA, KORESELJ
RQK DRASLER		1	KOZAŠKI BIC	IGNAC PO DOMAČE					POVEČAN TOK VODE SL. PISEC (FRANCE)				
GOLMAN OBLAK				NOVINARKA ZEI	JUDOVSKI UČENJAK REKA V RUSIJI					IGRALKA MIRANDA NUJVSKI PLEVEL		21	
PERGA- MONSKI KRALJ, ATAL							SORTA JABOLK						
VEGANEC				20		LOČITEV ZRNJA OD LATJA	NABOREK NA OBLEKI NAMAKALNA PRIPRAVA					12	
ČLAN AKADEMIJE							5			GUADIANA (ANT. ZAPIS) PRIPADNIK SASOV			
GORENJSKI GLAS	MAZAČ, SUŠMAR	LOVEC (POG.) GRELNO TELO	10						NORDJSKI IZRAZ ZA SMUČI LIRIČNOST			STROKOV- NJAK ZA OTOLOGIJO	SUH PUŠ- CAVSKI VETER
NENADEN ČUSTVENI PRETRES				HUNSKI KRALJ REČNA ŽIVAL							KANTA ZA SMETI TULEC, ETUI		6
ŽELATINA IZ ALG					LIK IZ GR. MITOLOGIJE RUDNIŠKI ROV	16						TITAN REŽISER FILMA KE- KEC (JOŽE)	
RENE RUSJAN		SOLATNA PRILOGA KREATURA NA POLJU								JEGULJI PODOBNA RIBA PLOD			
GRM Z LEŠNIKI							TISKARSKA NAPRAVA TALNA POVRŠINA					7	
OUT (SL. ZAPIS)	18			VINSKA ZNAMKA S KRASA							STRELNA PRIPRAVA S PUŠČICO		
KRAJ PRI POREČU				TOVARNA V GORNJI RADGONI NAŠA REKA	11						JAZ PO LATINSKO		17
DRŽAVA NA SEVERU ZDA													
NOŠENJE, NOŠNJA			14		VNETJE ZRELA Z MANDLJI PRIPADNIK NORMANOV								
AVATARA IRIGATOR IVANSEK PALATIN PINIJA	VELIKA IZUMRLA ŽIVAL	PISATELJ CANKAR JADRANSKI POLOTOK											
MESTO MODE V ITALIJI													24
AKTIVEN JAPONSKI VULKAN			8	GREGOR RAVNIK TRZAJ									
MARKO TRATAR		POSADKA, MOSTVO ANDREJ ROZMAN											
PROIZVOD- NI OBRAT Z URAMI					2								
FILMSKI LIK IZ DŽUNGLE		26											

1. nagrada: knjiga Škofjeloški pasijon

2. nagrada: majica Škofjeloški pasijon

3. nagrada: majica Škofjeloški pasijon

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 20. aprila 2023, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26		

Spomladansko okrašeni blejski grad

Za pomladno okrasitev gradu so že v preteklem letu poskrbeli dijaki Biotehniškega centra Naklo (BC Naklo), letos pa se je zgodba uspešnega sodelovanja z Zavodom za kulturo Bled prevesila v državno tekmovanje mladih vrtnarjev in cvetličarjev.

NIKA TOPORIŠ

Bled – V okviru Konzorcija biotehniških šol Slovenije je BC Naklo skupaj z Zavodom za kulturo Bled prvič organiziral državno tekmovanje, na katerem so bodoči hortikulturni tehniki pokazali svoje spretnosti aranžiranja, sajenja in ustvarjanja čudovitih cvetličnih nasadov z velikonočnim pridihom, ki bodo vse do 23. aprila krasili Blejski grad. Na tekmovanju je sodelovalo 15 tekmovalcev, 15 asistentov in 10 mentorjev iz štirih biotehniških šol: Šole za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje, Grma Novo mesto – Centra biotehnike in turizma ter Šolskega centra Ptuj – Šole za ekonomijo, turizem in kmetijstvo.

Kot je pojasnila Sonja Jerič Štefe, organizatorica iz BC Naklo, je bil namen tekmovanja usmerjen predvsem v to, da mladi pokažejo svoja znanja in spretnosti oblikovanja cvetličnih nasadov širši javnosti, kar jim predstavlja tudi dodatno motivacijo pri ustvarjanju.

Prvo in tretje mesto sta osvojila dijaka s Šole za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje Lara Gjergjek in Anže Zavrl, Živa Vrhovnik z BC Naklo pa je osvojila drugo mesto.

nju in nadaljnjem delu. Dodala pa je še, da je pozitivni vidik tovrstnih tekmovanj

Živa Vrhovnik ob ustvarjanju svoje »rajske ptice« / Foto: Tina Dokl

Zmagovalni cvetlični nasad / Foto: Tina Dokl

tudi spoznavanje s sovrstniki z drugih biotehniških šol, kar mladostnikom omogoča vpogled v delo drugih ter spoznanja, povezana s tem, kje so dobri, kje se lahko še izboljšajo in izpili svoje znanje.

Tekmovanje je najprej obsegalo pripravo materialov, konstrukcij, rastlinja, nato so tekmovalci lahko prvo uro sodelovali s svojimi pomočniki, v nadaljevanju pa so se delu posvetili samostojno. Zadovoljstvo nad cvetličnimi

nasadi je izrazila tudi direktorica Zavoda za kulturo Bled mag. Lea Ferjan, ki je povedala: »Zelo me veseli, da se je naš prvi dogovor, ki je obsegal dekoracijo gradu, spreobrnil v tekmovanje, na katerem lahko gostimo dijake z različnih koncev Slovenije. Grad je star, srednjeveški, grajen iz kamna, kar posledično pomeni, da ga obdaja sivina, in zelo sem navdušena nad ustvarjalnim delom mladih, ki so z barvitimi nasadi popestrili našo okolico.«

Cvetlične nasade je ocenjevala tričlanska strokovna žirija, ki so jo sestavljali blejski cvetličar Miha Potočnik, Renata Cimperman iz Javnega podjetja Žale in predsednik sekcije cvetličarjev in vrtnarjev na Obrtni zbornici Slovenije Simon Ogrizek. Kot je pojasnil Ogrizek, so imeli izredno težko delo, saj so bili vsi dijaki zelo kreativni, na koncu pa so odločali detajli. Prvo in tretje mesto sta tako osvojila dijaka s Šole za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje Lara Gjergjek in Anže Zavrl, Živa Vrhovnik iz BC Naklo pa je osvojila drugo mesto. Živa, ki obiskuje četrti letnik hortikulture, se je tekmovanja udeležila, saj je bilo prvo po zelo dolgem času, priprava na tekmovanje pa ji je vzela ogromno popoldanskih ur. »Konstrukcija je v obliki ptice, moj nasad pa sestavljajo bršljan, volnati čišljak, marjetice in trajne primule. Gre za spomladanske rastline živahnih barv, saj menim, da smo spomladi tudi ljudje bolj živahni,« je pojasnila drugouvrščena Živa.

Na tekmovanju je sodelovalo petnajst tekmovalcev. / Foto: Tina Dokl

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrta do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630,
www.rozmanbus.si

TRST: 16. 5., **STRUNJAN:** 16.–21. 4., **BERNARDIN:** 12.–15. 11., **ŠMARJEŠKE TOPLICE:** 22.–27. 10., **MORAVSKE TOPLICE:** 21.–25. 5., **RADENCI:** 21.–25. 5., **MADŽARSKE TOPLICE:** 4.–8. 6., 2.–6. 10., **MEDŽUGORJE:** 22.–24. 4., **BANJA VRUČICA S SARAJEVOM:** 29. 4.–2. 5., 3.–6. 5., **BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI:** 28. 4.–5. 5., 29. 4.–6. 5., 10.–17. 5., 25. 5.–1. 6., **MORJE:** **VELI LOŠINJ:** 12. 6., 14. 6., **DUGI OTOK, OREBIČ, KORČULA – VEČ TERMINOV.** Pokličite zainteresirani vozniki avtobusa.

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PIREDITVE

Sekanje pirhov

Kokrica – Turistično društvo Kokrica, Mercator Kokrica ter Zavod za turizem in kulturo Kranj v ponedeljek, 10. aprila, vabijo na 27. odprto prvenstvo v sekanju pirhov. Potekalo bo od 9. do 12. ure pred omenjeno trgovino.

Sekanje in valucanje pirhov

Adergas – Kulturno umetniško društvo Pod lipo Adergas v sodelovanju z Občino Cerklje vabi na sekanje in valucanje pirhov, ki bo na velikonočni ponedeljek, 10. aprila, ob 15. uri pred dvorano v Adergasu.

IZLETI

Na Rašico

Naklo – Društvo upokojencev Naklo vabi na Rašico. Pohod bo v torek, 11. aprila, z zborom udeležencev ob 8. uri pred upokojenskim domom v Naklem, od koder se bodo z osebnimi avtomobili odpeljali do izhodišča. Pot ni naporna, do vrha je eno uro.

Kolesarski izlet

Cerklje – Društvo upokojencev Cerklje v torek, 11. aprila, vabi člane na letošnji prvi kolesarski izlet, ki bo potekal na relaciji Preddvor–Bašelj–Visoko–Senčur. Pot je dolga okoli 60 kilometrov. Obvezna je kolesarska čelada. Zbirno mesto bo ob 9. uri pred AMD Cerklje. V primeru slabega vremena bo izlet v četrtek v istem tednu.

Okrog Brda

Kranj – Društvo upokojencev Kranj v četrtek, 13. aprila, organizira pohod okoli Brda. Odhod izpred Globusa z rednim avtobusom bo ob 8.10, pohodniki pa se lahko odločijo tudi za prevoz z osebnim avtomobilom. Zbor bo ob 8.30 na parkirišču pred cerkvijo v Predosljah. Prijave v vplačilom prispevka bodo v društveni pisarni sprejemali do srede, 12. aprila.

Na Slavnik

Kranj – V četrtek, 20. aprila, Društvo upokojencev Kranj vabi na Slavnik. Odhod s posebnim avtobusom izpred Creine bo ob 8. uri, vstopni postaji bosta še na Laborah in Orehku. Hoje je do tri ure in pol. Prijave z vplačilom prispevka v društveni pisarni sprejemajo do ponedeljka, 17. aprila.

Martinova pot čez Konjiško goro

Senčur – Turistično društvo Senčur v soboto, 15. aprila, organizira pohod po Martinovi poti čez Konjiško goro: Slovenske Konjice–Konjiški grad–Žička kartuzija–Špitalič–Grušče–Vodule–Sv. Uršula–Dramlje. Skupne zmerne hoje bo od štiri do pet ur. Možna bo tudi krajša varianta. Informacije nudi in prijave zbira (do četrta, 13. aprila) Franci Erzin na 041 875 812.

OBVESTILA

Program medgeneracijskega sodelovanja

Senčur – V Domu krajanov Senčur bo v torek, 11. aprila, ob 8.30 vadba za zdravo hrbtenico, ob 17. uri pa druženje ob kitari in citrah.

Mizar-monter (m/ž)

Iščemo sodelavce za okrepitev naših ekip za montažo akustičnih panelov in vrat v športnih dvoranah v Avstriji in Nemčiji. Nudimo stalno zaposlitev v Avstriji z vsemi pripadajočimi dodatki in odlično delovno vzdušje. **Obiščite nas na www.diaplan.com, 9611 Nötsch, Nötsch 245, ali pokličite 0043 676 460 17 02 (Janez Grlic).**

Veselimo se vašega klica.

Diplomirani inženjer - Hala, Bahnhofsplatz 9, AT 9020 Celovec

PEČARSTVO, lončene peči, zidani kamini, kmečke peči, obnova, popravilo, izdelava, izris. Trgovina Kamin, Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska cesta 2, Radovljica, tel.: 040/364-636 23000375

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 23000376

ZASEBNI STIKI

DAMO, lahko tujko, vabim k sebi domov, tel.: 040/660-512 23000922

SAMSKI upokojenec, vdovec, želi spoznati sopotnico, saj je v dvoje lažje, tel.: 041/565-233 23000924

SEM mlad, pošten Gorenjec z redno službo. Če si taka tudi ti, se mi javi, do 45 let, tel.: 030/781-854 23000930

RAZNO

ZBIRAM odpadno železo in barvne kovine, odvoz brezplačen, tel.: 070/385-956 23000871

PRODAM

2 kolesi, znamke Marin in Merida, ter kupim Tomos avtomatik, tel.: 041/316-617 23000942

STARO železo, cena po dogovoru, tel.: 04/25-03-035 23000938

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje, dimniki, izolacija, krovstvo, tesarstvo – po zelo ugodni ceni. Leard, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163 23000887

BARVANJE napuščev in fasad, do višine 25 m, z lastnimi dvigali – možna izposoja, ugodno. Nudimo tudi vsa slikopleskarska dela. Sandi Ferlan, s.p., C. talcev 14, Kranj, tel.: 041/682-166 23000966

BELJENJE in glajenje sten, antiglivični premazi, barvanje fasad, nadstreškov in ograj vam nudi Pavel Ivan, s.p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909 23000918

ZAHVALE, OSMRTNICE

Žalost in hvaležnost lahko izrazite z objavo osmrtnice ali zahvale v različnih velikostih.

Vaše želje sprejemamo po e-pošti na malioglas@g-glas.si ali po navadni pošti na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj.

Gorenjski Glas

www.gorenjskioglas.si

ZAHVALA

V 94. letu starosti se je za vedno poslovila naša draga mami, babica in prababica

NEVENKA DEBELJAK

s Primskovega

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjene sveče in cvetje. Posebej se zahvaljujemo njeni zdravnici dr. Demšarjevi, osebju Splošne bolnišnice Jesenice, PBB, Doma Taber in Doma upokojencev Kranj. Prav tako najlepša hvala pevcu g. Janezu Trilerju, g. župniku Sebastijanu Cerku in pogrebni službi Komunale Kranj.

Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci vsi njeni
Kranj, april 2023

Glej, tista daljna zvezda
iz misli mi ne gre,
ki je čez dan ne vidim,
a vendar vem, da je.
(Svetlana Makarovič)

ZAHVALA

V 71. letu starosti se je poslovil naš ljubljani mož, oče, dedek, stric in svak

ŽANE BENEDIČIČ

Ob njegovem slovesu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, poslovnim partnerjem in veteranom za izrečene besede tolažbe, za darovano cvetje in sveče in spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala velja njegovi osebni zdravnici dr. Krivčevi in doc. dr. Alešu Rozmanu v Bolnišnici Golnik. Hvala pogrebni službi Navček in g. župniku Ivanu Jagodicu za pogrebni obred. Hvala vsem za izredno čustveno in najlepše zapete pesmi. Hvala vsem vaščanom, še posebno Mariji in Aniti s Prezrenj, za tolažbo in pomoč v teh težkih trenutkih.

Hvala vsem, da ste bili z nami ob slovesu.

Vsi njegovi
Prezrenje, april 2023

Ne bomo tožili,
ker si odšel,
hvaležni bomo,
ker si bil.

ZAHVALA

V 97. letu starosti nas je zapustil mož, oče, tast, dedek, pradedek, stric, svak, bratranec

ALOJZ OSTERMAN

z Olševka

Ob njegovem slovesu se iskreno zahvaljujemo vsem za izrečene besede tolažbe, darovane sveče in sv. maše. Veliko zahvalo izrekamo osebju in župniku Janezu Perčiču iz Doma sv. Katarine Mengeš, Čebelarskemu društvu Preddvor za lep govor ter župniku Ivanu Jagodicu za pogrebni obred. Iskreno se zahvaljujemo tudi sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem, znancem, pevcem, pogrebni službi Pogrebnik in vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Ohranimo ga v lepem spominu.

Žalujoci: žena Tončka, sinova Jože in Ivo ter hčerka Bernarda z družinami

Je čas, ki da, je čas, ki vzame,
pravijo, je čas, ki celi rane,
in je čas, ki nikdar ne mine,
ko zasanjaš se v spomine.

Naš sin, brat, vnuk in nečak

ŽIGA ZUPAN

s Pangršice

se je v rani mladosti nepričakovano poslovil od nas.

Za vedno zatisnil si oči. Mislili smo, saj samo spiš, a tebe nič in nihče ne prebudi. Odšel si k svoji mami, zdaj na nas sijeta oba.

Njegovi domači

OSMRTNICA

Z neizmerno žalostjo sporočamo, da se je v 83. letu starosti poslovil mož, oče, brat, stric in stari oče

JANEZ STANONIK

Na njegovo zadnjo pot ga bomo pospremili v torek, 11. aprila 2023, ob 17. uri na Mestnem pokopališču Škofja Loka. Maša za pokojnika bo ob 16. uri v cerkvi sv. Jakoba.

Žara bo na dan pogreba od 10. ure dalje na tamkajšnjem pokopališču. Iskrena hvala ge. Mojci Sporiš Novak, dr. med., in sestri Gordani iz Zdravstvenega doma Škofja Loka za zdravljenje in človeško toplino.

Žalujoci: žena Brigita, sinova Tomaž in Marko z družinama ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 84. letu se je poslovil naš dragi

JANEZ HAFNAR

iz Stražišča

Ob njegovem slovesu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in sodelavcem Komunale za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi pogrebni službi Komunale Kranj, pevcem in trobentaču za lepo izpeljan pogrebni obred.

Vsi njegovi najbližji

Srce tvoje je zaspalo,
zvon v slovo ti je zapel,
misel nate bo ostala,
spomin za vedno bo živel.

ZAHVALA

V 98. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, babica, prababica in teta

MARIJA TONI

p. d. Lebnova Mira iz Mavčič

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečena sožalja, darovane sveče, svete maše in darove za cerkev. Najlepša hvala pogrebni službi Navček in g. župniku Janezu Šavsu za lepo opravljen pogrebni obred. Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci vsi njeni
Mavčiče, marec 2023

Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.

ZAHVALA

ob boleči izgubi ljubljenega moža, očeta in dedija

STANETA JENKA

iz Zbilj

Vsem, ki ste nam ob težkih trenutkih stali ob strani in ga pospremili na njegovi zadnji poti, se iskreno zahvaljujemo.

Žalujoci vsi njegovi

Pahorjeva »katrca« v Selca

Tomaž Habjan, novi lastnik »katrce« nekdanjega predsednika republike Boruta Pahorja, pravi, da bo ta šla naprej v dobrodelne namene.

ANA ŠUBIČ

Selca – »Bil sem popolnoma presenečen. Izvedel sem, ko so me poklicali novinarji,« se Tomaž Habjan iz Selc spominja, kako je v torek izvedel, da je novi lastnik legendarnega Renaulta 4 oziroma »katrce« nekdanjega predsednika republike Boruta Pahorja. Habjan je bil namreč izžreban med več kot 5100 donatorji, ki so pomagali v dobrodelni akciji Katra – drugi krog, s katero je družina Fratar s Koroške, ki je sredi februarja na dobrodelni dražbi za 60 tisoč evrov kupila Pahorjevega starodobnika in nato v začetku marca sprožila novo akcijo, zbrala kar 275 tisoč

V dobrodelni akciji Katra – drugi krog je sodelovalo več kot 5100 donatorjev, ki so zbrali kar 275 tisoč evrov.

evrov. Na torkovi prireditvi v Dravogradu so izkupiček razdelili društvu Junaki 3. nadstropja in Inštitutu Zlata pentljica ter Splošni bolnišnici Slovenj Gradec, ob koncu akcije pa je Pahor izžrebal še novega lastnika svoje nekdanje »katrce«.

Tomaž Habjan / Foto: Gorazd Kavčič

Potem ko je »katrca« po dobrodelni dražbi Boruta Pahorja odšla na Koroško, sedaj, po koncu druge dobrodelne akcije, prihaja na Gorenjsko. / Foto: Instagram/Borut Pahor

Habjan nam je zaupal, da se bodo o prevzemu dogovorili po velikonočnih praznikih.

Katrce sicer ne namerava obdržati, pač pa bo, kot je dejal, šla naprej v dobrodelne

namene. »Na kakšen način, pa bomo še razmislili.«

Habjan ni pomislil, da bi utegnil prav on postati lastnik slavnega vozila. Na zadnji dan akcije je vplačal 50 evrov. Kot je pojasnil, je bila tudi njegova nečakinja med junaki 3. nadstropja, saj je prebolela raka. Poleg tega je bila Habjanova družina pred dobrimi tremi leti deležna velike pomoči, ko je njegov tedaj 21-letni sin Aljoša ob nesrečnem skoku v morje postal tetraplegik in so zanj različnimi akcijami zbirali donacije, da so mu uredili stanovanje, prilagojeno potrebam invalida. V nesreči niso ostali sami, Tomaž Habjan pa tudi sam vsak mesec daruje dobrodelnim organizacijam.

Slovenca tudi letos krasita Vatikan

MARJANA AHAČIČ

Radovljica, Kamnik – Slovenska strokovnjaka za floristiko in hortikulturo Sabina Šegula iz Vrbenj pri Radovljici in Kamničan Peter Ribič tudi letos sodelujeta pri velikonočni krasitvi

in naredili dobro promocijo za našo državo.«

Kot je povedala Sabina Šegula, bo letošnja dekoracija drugačna kot v preteklih letih, ko so med cvetjem, ki je krasilo vatikanske oltarje, prevladovali v Sloveniji vzgojene orhideje

Glavni oltar bazilike svetega Petra v Vatikanu bo tudi za letošnjo veliko noč okrašen s cvetličnimi aranžmaji slovenskih floristov Sabine Šegula in Petra Ribiča.

/ Foto: osebni arhiv

bazilike svetega Petra v Vatikanu, kjer sta se že v začetku tedna pridružila ekipi vatikanskih vrtnarjev. »Gre za veliko čast in priznanje,« poudarjata umeleznika floristike, ki pri krašenju glavne vatikanske bazilike sodelujeta že od leta 2011. »V vseh teh letih smo stkali tesne prijateljske vezi

»V aranžmajih bodo zastopane bele vrtnice, cvetje v rumeni in rožnati barvi bo krasilo glavni oltar,« je pojasnila Šegula in povedala še, da se jima je tokrat pri krasitvi pridružila študentka njene zasebne šole Floweracademy Andreja Bartolj Bele. »Vsi trije ponosno zastopamo Slovenijo,« še poudarja Sabina Šegula.

Miza za prestiž

MATEJA RANT

Hotavlje – Kamnoseki iz podjetja Marmor Hotavlje so predstavili svojo najnovejšo rešitev v kamnu, ki so jo razvili skupaj z večkrat nagradjenim oblikovalcem Felixom Schwakejem. Izdelali so posebno luksuzno mizo, ki bo krasila zunanjo teraso enega

najdražjih stanovanj na svetu v nebotičniku Central Park Tower v New Yorku, so pojasnili v podjetju. Oblikovalcu so nudili celovito tehnično podporo, od idejne zasnove do izdelave, kar vključuje tudi razvoj dizajna in iskanje inovativnih tehničnih rešitev, je razložil vodja projekta Gregor Matijec.

Miza, ki bo krasila eno najdražjih stanovanj na svetu.

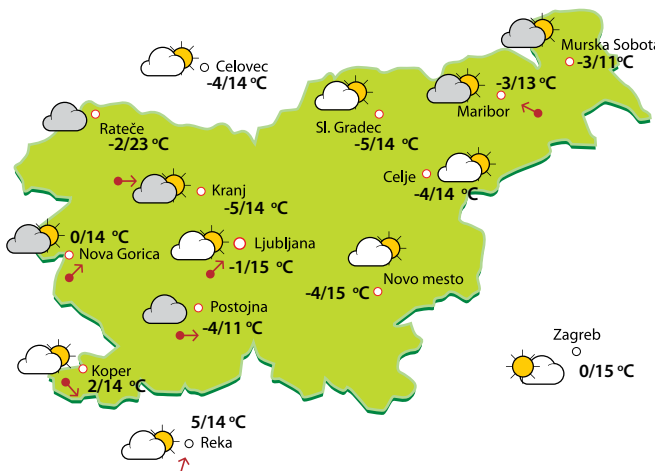
/ Foto: Arhiv Podjetja

vremenska napoved

Danes bo zjutraj jasno, nato se bo oblačnost povečala. Popoldne bo pihal jugozahodnik. Jutri in v nedeljo bo spremenljivo do pretežno oblačno z občasnimi krajevnimi padavinami, deloma plohami. Razmeroma hladno bo. V nedeljo bo ponekod pihal veter severne do severovzhodne smeri.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK -3/13 °C
SOBOTA 1/12 °C
NEDELJA 3/10 °C

Na velikonočni ponedeljek bodo »šivali kovtre«

Železniki – V Železnikih bodo na velikonočni ponedeljek ob 15. uri obudili star ljudski običaj »šivanje kovtrov«. Organizatorji – Turistično društvo Železniki, Kulturno-umetniško društvo France Koblar in Prostovoljno gasilsko društvo Železniki – vabijo k ogledu in sodelovanju pri preprosti plesni igri v sprevodu, za katero je značilno prehajanje pod mostom, ki ga tvorijo dvignjene sklenjene roke plesnih parov. Sodelovalo naj bi okoli 120 parov, zainteresirani pa se jim še vedno lahko ob 15. uri pridružijo pred plavžem v Železnikih ali pred trgovino na Češnjici, od koder bodo »šivali kovtre«. Po združitvi na Racovniku bosta skupini plesalcev skupaj odplesali do kulturnega doma, kjer bo po 16. uri še veselica z Ansamblom Gregorja Kobala. Zaradi prireditve bo državna cesta v Železnikih od muzeja do pošte od 15. do 16. ure zaprta za promet. Prav tako bo zaprta občinska cesta čez Racovnik.

Sekanje pirhov pri Tomaževi kajži

Zgornja Bela – Na velikonočni ponedeljek vabijo na sekanje pirhov in kuhanje orehovitih štrukljev k Tomaževi kajži na Zgornjo Belo. Živahno bo med 15. in 17. uro. S parkiranjem boste imeli še najmanj težav, če pustite avto pri kulturnem domu in se nato v smeri Bašlja sprehodite do kajže. Prosijo vas le, da pirhe prinesete s seboj.

NA GLAS

aforizem

Jezus je še imel jajca, današnji politikantski odrešeniki pa imajo le še pirhe različnih strankarskih barv.

Milan Fridauer - Fredi